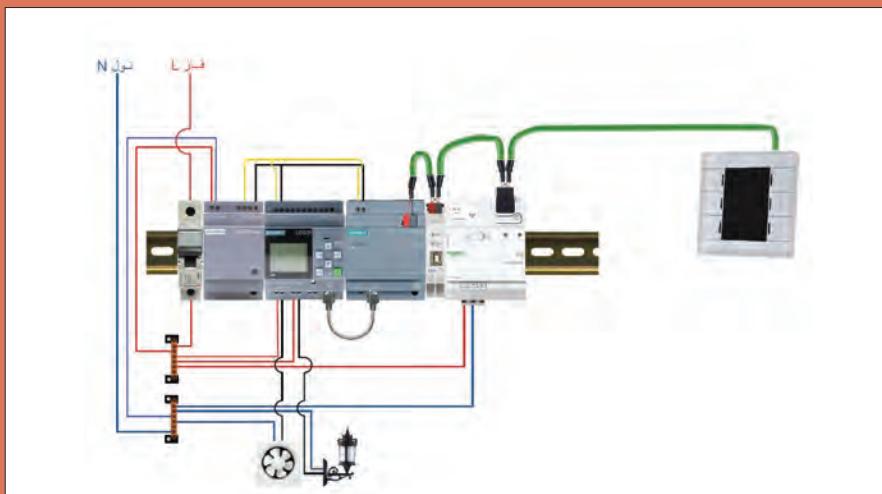
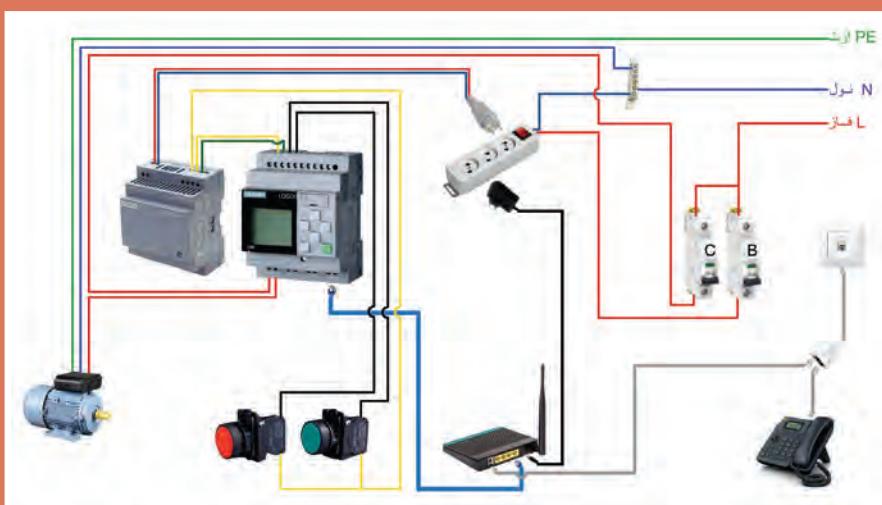

پودمان پنجم

کاربردهای خاص رله‌های قابل برنامه‌ریزی

واحد یادگیری ۵

آیا می‌دانید

- ۱- چگونه به کمک یک رله قابل برنامه‌ریزی می‌توان از راه دور، یک موتورالکتریکی را کنترل کرد؟
- ۲- کدام دسته از رله‌های قابل برنامه‌ریزی قابلیت توسعه مدارات خانه هوشمند را دارند؟
- ۳- چگونه می‌توان از طریق تبلت و گوشی تلفن هوشمند (تلفن همراه) رله قابل برنامه‌ریزی را کنترل کرد؟
- ۴- کنترل تجهیزات صنعتی و کارگاهی از راه دور چه مزیتی دارد؟

استاندارد عملکرد

بعد از اتمام این پودمان هنرجویان قادر خواهند بود، کاربردهای خاصی از رله‌های قابل برنامه‌ریزی را انجام دهند که با بعضی از رله‌های قابل برنامه‌ریزی قابل پیاده‌سازی است. کنترل موتورالکتریکی از طریق برنامه کاربردی گوشی تلفن هوشمند (اپلیکیشن) یا از طریق شبکه اینترنت و توسعه مدارات خانه هوشمند با رله‌های قابل برنامه‌ریزی از این نمونه کارها است.

مقدمه

منظور از کاربردهای خاص در این پودمان، امکاناتی است که در سال‌های اخیر بر روی یکی از انواع رله‌های قابل برنامه‌ریزی به نام LOGO! ۸ در نظر گرفته شده است. نصب در گاه شبکه بر روی این دستگاه قابلیتی است که باعث شده، اتصال رله به شبکه و استفاده از برنامه کاربردی گوشی تلفن هوشمند (تلفن همراه) یا تبلت (اپلیکیشن) و وب سرور برای آن فراهم شود. از طرف دیگر مازول KNX خاصی، می‌تواند در کنار LOGO! ۸ قرار گرفته و آن را به یک کنترلر KNX تبدیل نماید. بنابراین می‌توان گفت کاربرد این مازول، توانایی‌های توسعه مدارات در ساختمان‌های هوشمند (که در سال یازدهم آموزش داده شده است) را نیز می‌تواند توسعه دهد. به دلیل اینکه هنوز بیشتر شرکت‌های سازنده رله‌های قابل برنامه‌ریزی این امکانات را بر روی دستگاه‌های خود قرار نداده‌اند. بنابراین قسمت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در این فصل صرفاً روی LOGO! منمرکر شده است.

۱-۵ اتصال رله به رایانه از طریق شبکه

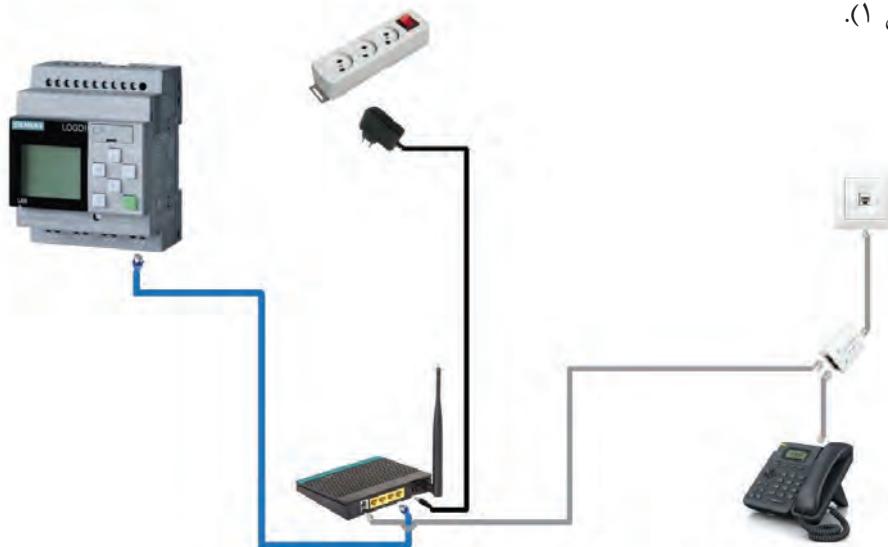
با توجه به در گاه شبکه‌ای که روی LOGO! ۸ در نظر گرفته شده است، در صورت اتصال آن به یک مودم متصل به شبکه و تطبیق IP آدرس Modem با LOGO! ۸ می‌توان رله را به شکل بی‌سیم کنترل کرد. در این صورت توسط یک رایانه همراه (لپ‌تاپ) بدون آنکه کابلی بین LOGO! ۸ و تلفن هوشمند یا تبلت وجود داشته باشد می‌توان اطلاعات مثل یک برنامه را بین LOGO! ۸ و لپ‌تاپ فراخوانی یا دانلود کرد.

فعالیت

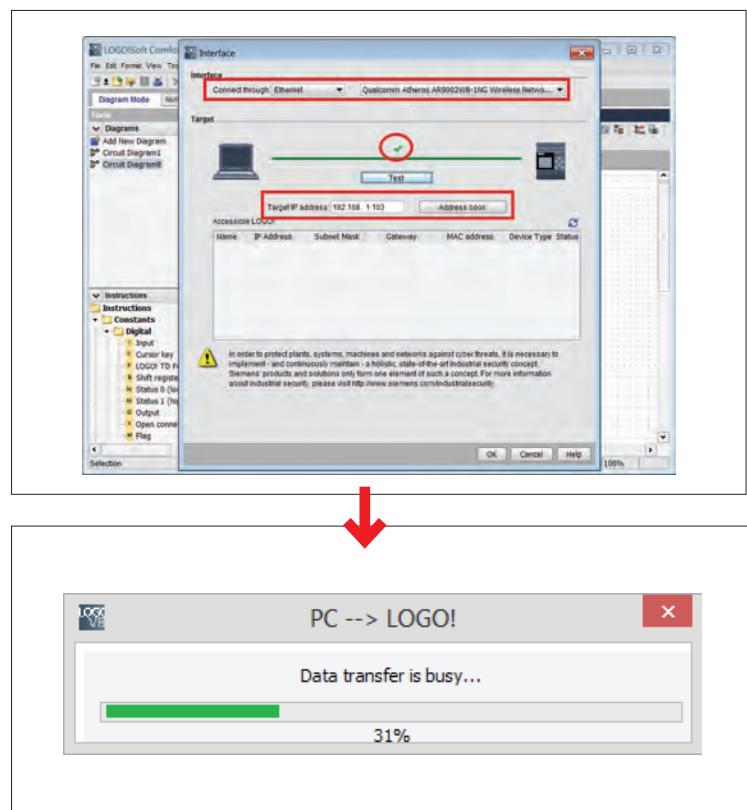
کنترل رله قابل برنامه‌ریزی LOGO! ۸ را از طریق تلفن همراه دنبال کنید.

۱- مودم WiFi و رله LOGO! را توسط کابل شبکه به هم وصل کنید، البته هر دو وسیله در وضعیت روشن باشند (شکل ۱).

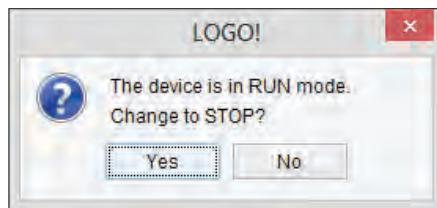
شکل ۱- اتصال رله به شبکه

- ۲- از طریق فعال کردن WiFi در لپ تاپ به WiFi Modem متصل شوید و به همان خط اینترنتی متصل شوید که LOGO! هم با کابل به آن متصل است.
- ۳- قسمت تنظیمات اینترنت رایانه همراه مثلاً Network Connection Detail را فراخوانی کنید و IP که به آن متصل شده اید را پیدا کنید، مثل IP: ۱۹۲.۱۶۸.۰.۱۰۰
- ۴- از طریق دکمه های روی رله! LOGO! مسیر NetWork > IP address > IP address را طی کنید (در حالت STOP) و اعداد آدرس شبکه یا ۱۰۱.۱۶۸.۰.۰۰۰ را IP: ۱۹۲.۱۶۸.۰.۱۰۱ وارد کنید.
- توجه: بخش سوم IP در رایانه همراه یک رقمی است در صورتی که در LOGO! با سه رقم نشان داده می شود، همچنین نباید سه رقم سمت راست با IP در رایانه همراه یکسان باشد.
- ۵- برنامه LOGO! Soft را در رایانه باز کنید و پنجره! Transfer ---> PC to LOGO! را برای انتقال برنامه به رله باز کنید. توجه داشته باشید که روی گزینه Ethernet Interface بوده و موجود در رایانه همراه هم در زبانه سمت راست دیده شود.
- ۶- در IP address تنظیم شده در LOGO! را در پنجره Target IP address وارد نمایید و دکمه در سمت راست را فعال کنید تا در پنجره Accessible control مشخصات اتصال ظاهر شود.
- ۷- دکمه Test را فشار دهید تا خط و علامت مربوط سبز رنگ شود (شکل ۲).

شکل ۲- انتقال برنامه از رایانه به رله

۸- دکمه OK را فعال کنید تا برنامه به LOGO! منتقل شود (در حین انتقال همیشه STOP باشد در صورت ظاهر شدن پیام نظیر شکل ۳، به این پیام توجه داشته باشید).

شکل ۳- پیام هنگام انتقال برنامه

تحقیق کنید

آیا یک عدد منحصر به فرد را می‌توان به عنوان IP در LOGO! هنگام اتصال به یک Modem تعریف کرد؟ بازه این اعداد چه مقدار است؟

کار عملی ۱

هدف: راه اندازی موتور الکتریکی توسط گوشی تلفن همراه هوشمند

تجهیزات مورد نیاز برای این کار عملی مطابق شکل‌های ۴ و ۵ است.

موdem

کابل شبکه

رله لوگو!V Logo!A

شکل ۴- تجهیزات مورد نیاز اتصال به شبکه

توجه

مطابق با آیین‌نامه‌های انضباطی، همراه داشتن تلفن همراه در مدرسه مخالف مقررات آموزشی است. بنابراین برای انجام این کار عملی هماهنگی‌های لازم را در این مورد با هنرآموز محترم و مسئولین هنرستان انجام دهید.

شکل ۵-تجهیزات مورد نیاز

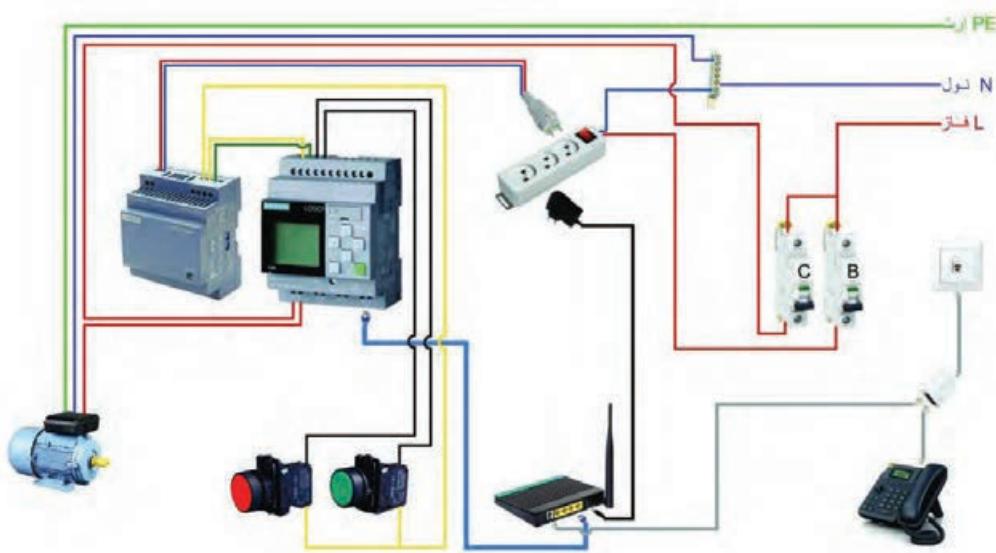
مراحل انجام کار:

مرحله اول: سیم کشی: ابتدا سیم کشی های برق مورد نیاز را انجام دهید یعنی کنتاکتور و شستی ها به همراه موتور الکتریکی تک فاز، مطابق شکل ۶ یا به همراه موتور الکتریکی سه فاز، مطابق شکل ۷ سیم کشی کنید. سپس برای سیم کشی جریان ضعیف شبکه از طریق کابل شبکه! Modem! LOGO! را به WiFi در رایانه همراه در حالت روشن کرده و روشن نمایید. وضعیت WiFi در رایانه همراه در حالت روشن باشد.

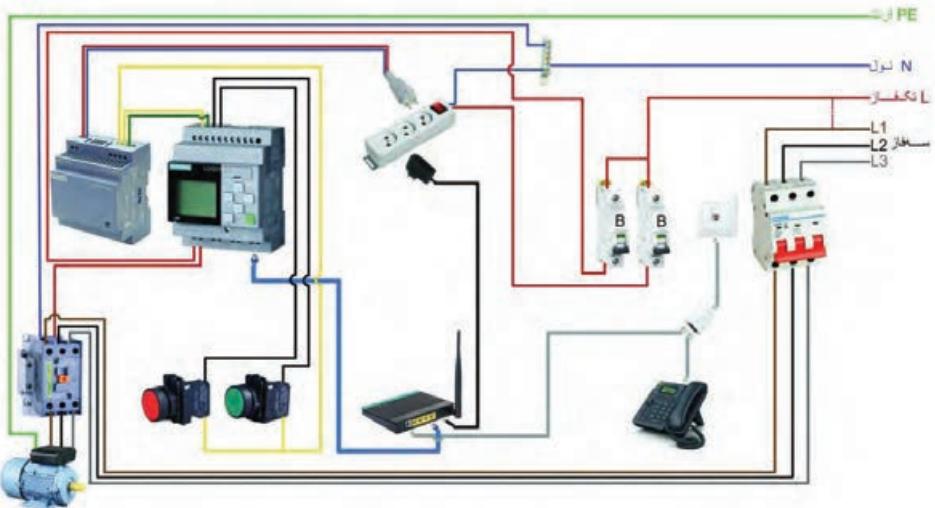
فعالیت

اتصال موتورالکتریکی سه فاز و تک فاز به رله قابل برنامه ریزی (مطابق شکل ۶ و ۷) با یکدیگر چه تفاوت هایی دارند؟

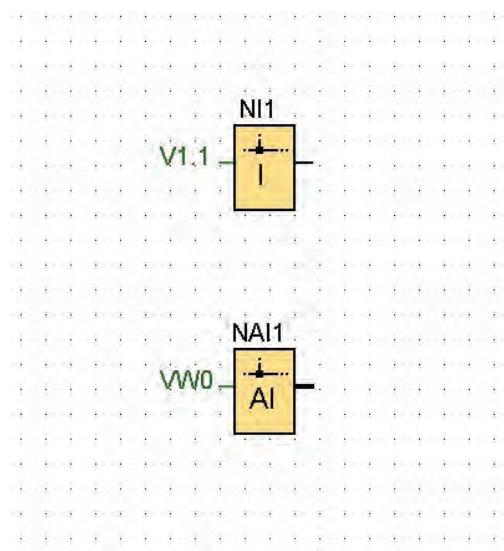
شکل ۶-اتصالات موتور تک فاز

شکل ۷- اتصالات موتور سه فاز

مرحله دوم: تعریف برنامه برای راهاندازی موتور الکتریکی: ابتدا ورودی‌های شبکه دیجیتال و آنالوگ برای سیستم تعریف شود. ورودی‌های آنالوگ برای شستی‌ها و ورودی‌های دیجیتال برای تلفن همراه هوشمند تعریف می‌شود.

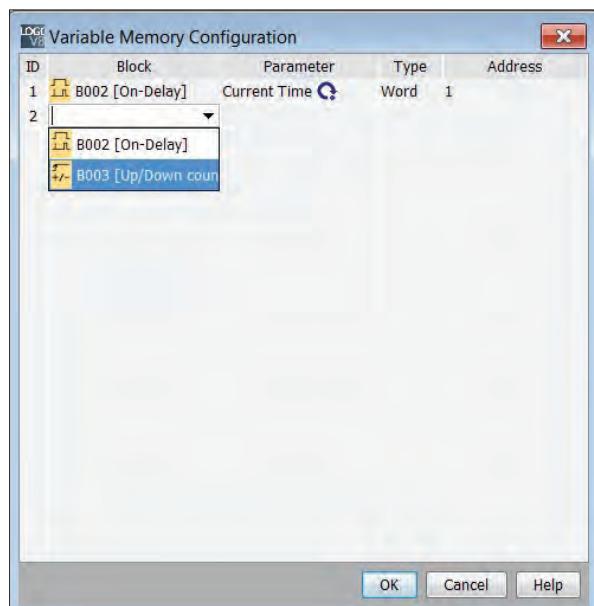
همان‌طور که در شکل ۸ ملاحظه می‌شود، ورودی‌های شبکه دیجیتال و آنالوگ مستقیماً برای استفاده در برنامه کاربردی LOGO! آدرس‌دهی می‌شود.

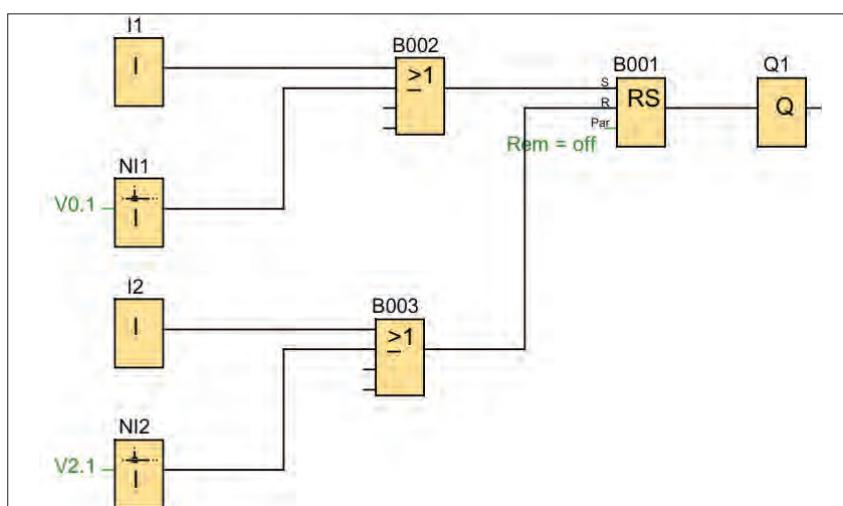
شکل ۸- آدرس‌دهی ورودی‌ها

پارامترهای FB آنالوگ: برای نمایش و یا تغییر این پارامترها توسط برنامه کاربردی LOGO! APP لازم است این پارامترها در VM Table نرمافزار LOGO! Soft وارد شوند (شکل ۹). برای این کار از دستور Tools ---> Parameter VM assignment استفاده کنید.

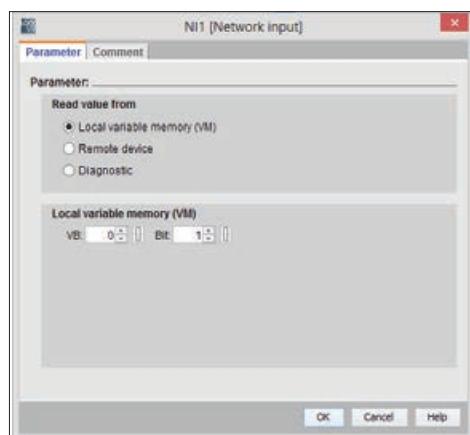
یک برنامه ساده برای راهاندازی موتور الکتریکی در نظر بگیرید. با توجه به اینکه از طریق شبکه می‌خواهید این راهاندازی را انجام دهید باید از ورودی‌های Network به صورت موازی مطابق شکل ۱۰ استفاده کنید. این ورودی‌ها به شکل NI(Network Input) معرفی می‌شوند و پنجره پارامتر این برنامه در نرمافزار LOGO! Soft مطابق شکل ۱۱ است.

شکل ۹ – تعریف ورودی‌ها

شکل ۱۰ – برنامه مدار تعریف شده

شکل ۱۱- ورودی‌های NETWORK

توجه

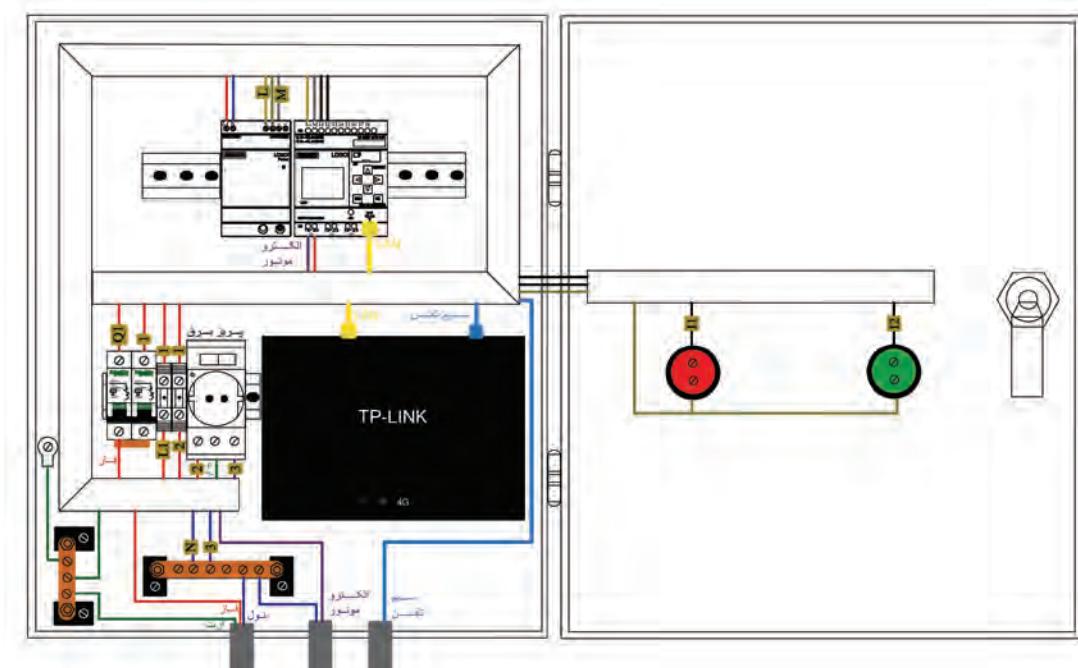
هر ورودی آنالوگ با یک ورودی دیجیتال موازی و از طریق گیت OR به تابع RS متصل می‌شود.

فعالیت

برنامه نوشته شده را به LOGO! منتقل کنید. البته می‌توانید برنامه را به صورت دستی و توسط دکمه‌های روی صفحه LOGO! نیز ایجاد کنید.

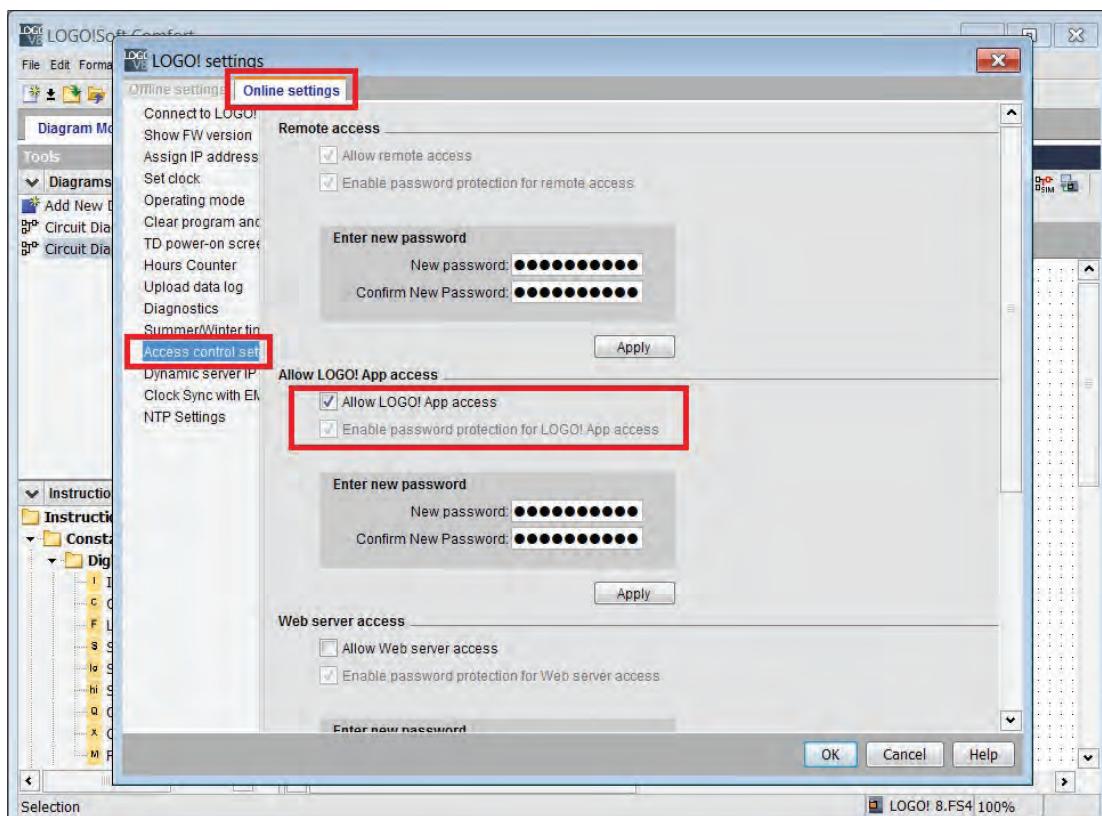
قطعات مورد نیاز این کار عملی بهتر است در قالب یک تابلوی راه اندازی چیدمان و مورد استفاده قرار گیرد. برای جانمایی و نصب قطعات کار عملی مطابق شکل ۱۲ قطعات را داخل تابلو جانمایی کنید.

شکل ۱۲- نمونه تابلو راه‌اندازی الکتروموتور با تلفن هوشمند

مرحله سوم: تنظیمات اولیه و نصب برنامه **LOGO!APP** روی گوشی تلفن همراه: تنظیمات این پنجره مطابق شکل ۱۳ از مسیر **Transfer** → **Access Control** در نرم افزار **LOGO! Soft** قابل اجرا است.

در صفحه باز شده، ابتدا از قسمت **Online Setting** بخش Access Control set را انتخاب نمایید. در این بخش دسترسی های مختلفی را می توان فعال نمود. یکی از این موارد فعال سازی و تعریف رمز یا پسورد برای ارتباط با برنامه کاربردی **LOGO!** می باشد. در این قسمت تیک گزینه **Allow LOGO! APP access** را فعال نمایید و در صورت تمایل رمز یا پسورد خود را تعریف کنید. با کلیک بر روی **OK** برنامه **Logo Soft Comfort** اجازه استفاده از برنامه کاربردی را خواهد داد.

شکل ۱۳- تنظیمات اولیه در **LOGO! SOFT**

در صورت تمایل به استفاده از وب سرور در **LOGO! APP** گزینه **Web Server access** را فعال نمایید. البته در کار عملی بعدی این انتخاب آورده شده است پس در این مرحله آن را انتخاب نکنید.

تذکر

یکی از نکات مهم در این کار عملی قابلیت تهیه نرم افزار **LOGO! APP** و نصب آن است. چنانچه نسخه این نرم افزار به روزرسانی لازم رانداشتی یا معتبر نباشد در حین انجام کار عملی و اجرا مشکلاتی به همراه خواهد داشت.

بنابراین برای تهیه LOGO! APP گزینه‌های زیر برای دانلود آن از طریق تارنمای شرکت زیمنس وجود دارد. نسخه Android را از طریق Google play و نسخه iOS را از طریق APP store دانلود و نصب نمایید.

شکل ۱۴- محیط نرم‌افزار LOGO! APP

با نصب برنامه LOGO! APP روی گوشی تلفن همراه یا تبلت صفحه نمایش مطابق شکل ۱۴ ظاهر خواهد شد.

۲-۵ معرفی آیکون‌های برنامه کاربردی LOGO!:!

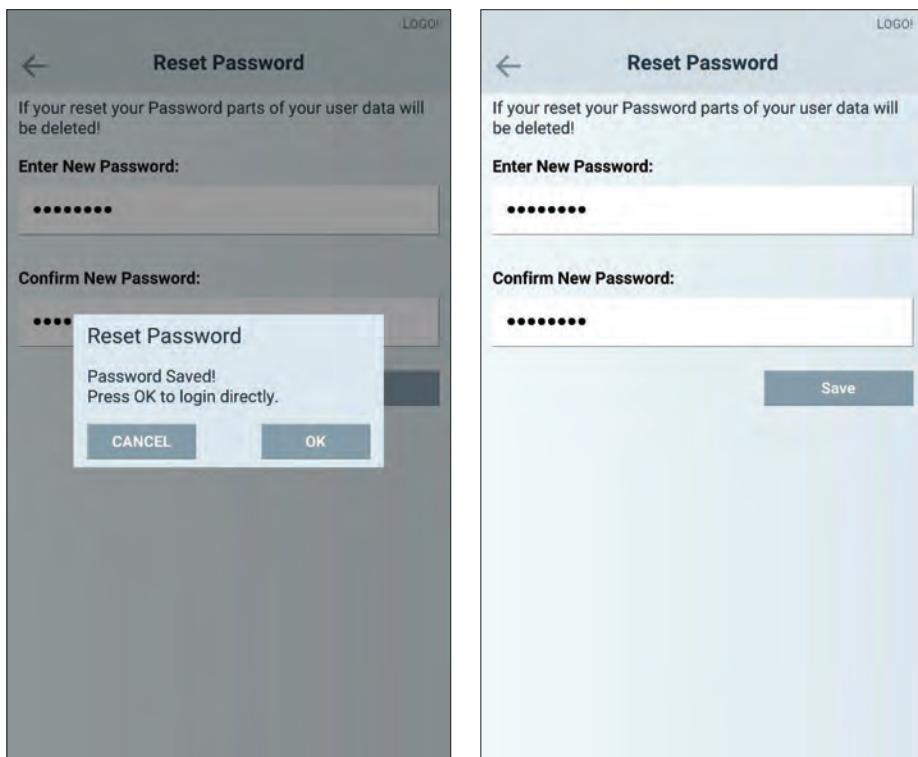
آیکون‌هایی که در برنامه کاربردی لوگو استفاده خواهید نمود در جدول ۱ معرفی شده است.

عملکرد	اسم	آیکون
ویرایش اطلاعات موجود	Edit	
کپی و پیست	Copy and Paste	
تغییر پیکربندی برنامه کاربردی یا کنترولر	Wrench	
اضافه کردن متغیر	Plus	
حذف کردن متغیر	Cross	
تغییر ترتیب چیدمان	Move	
ذخیره کردن	Floppy disc	
ارسال داده از برنامه کاربردی	Share	
نمایش گرافیکی	Trend view	
نمایش اطلاعات برنامه کاربردی	Information	

جدول ۱- آیکون‌های مورد نیاز

مرحله چهارم: مراحل انجام کارهای عملی با **LOGO! APP**: برای انجام مراحل کارهای عملی مورد نیاز با نرمافزار **LOGO! APP** مراحل گفته شده در ادامه باید دنبال شود.

- (الف) تعریف رمز یا پسورد
- (ب) تعریف **LOGO!**های مورد استفاده
- (پ) بررسی اتصال
- (الف) تعریف رمز ورود یا **(Password)**

شکل ۱۵- تعریف و ذخیره رمز

هنگامی که اولین بار وارد برنامه کاربردی **LOGO!** می شوید نیاز است رمز ورودی برای استفاده از این برنامه را مطابق (شکل ۱۵-الف) تعریف نمایید. در صورت تعریف رمز و ذخیره آن (شکل ۱۵-ب) فقط هنگام ورود به برنامه نیاز به رمز ورود خواهد داشت.

در مدارهای الکتریکی که کنترل آنها توسط نرمافزار، برنامه کاربردی (اپلیکیشن) و نظایر آن انجام می شود استفاده از رمزگذاری مهم است. بنابراین در هر مرحله که نیاز به رمز ورود باشد برای برنامه رمز تعریف کنید. این کار امکان هک شدن برنامه (دسترسی غیرمجاز به برنامه) و ارتباط را ضعیف می کند.

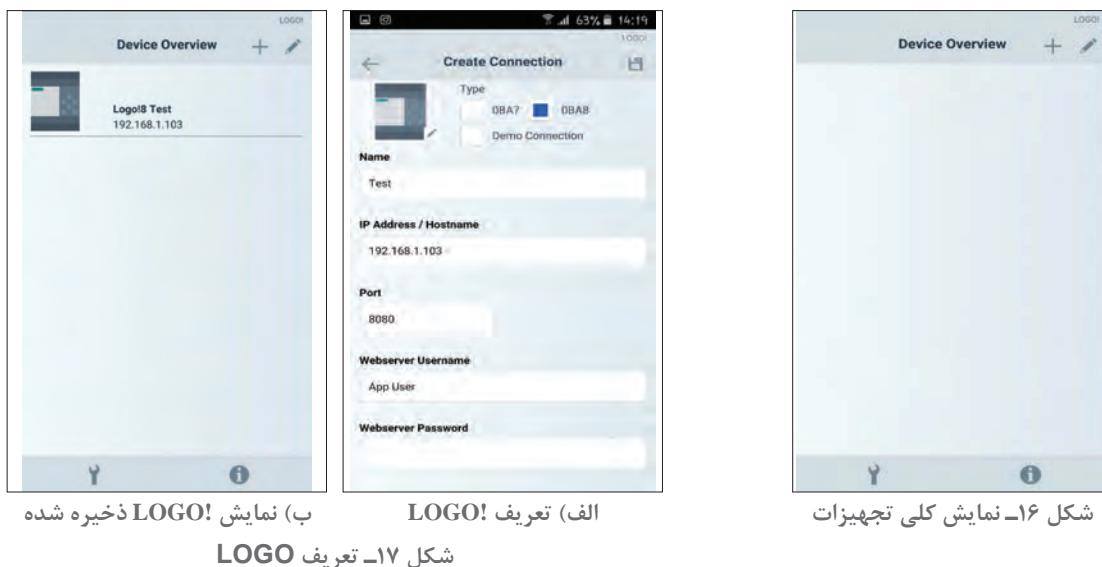
در ضمن چنانچه، هر دو کادر را خالی گذاشته و بر روی گزینه Save کلیک نمایید، برنامه بدون رمز ورودی ذخیره خواهد شد.

ب) تعریف! LOGO! های مورد استفاده

برای تعریف! LOGO! های مختلف در برنامه در Device Overview علاوه بر نمایش کلی تجهیزات به کار رفته می‌توان تا حداکثر ۵۰ عدد! LOGO! به کار رفته در پروژه را تعریف نمود.

برای تعریف! LOGO! بر روی آیکون + (علامت جمع) در صفحه Device Overview کلیک کنید که در شکل ۱۶ نمایش داده شده است. با این کار صفحه جدیدی مطابق شکل ۱۷-الف نمایش داده خواهد شد که در این صفحه باید به معرفی لوگو بپردازید.

مواردی که در این صفحه باید وارد شود در شکل ۱۷-الف نشان داده شده است:

شکل ۱۶-نمایش کلی تجهیزات

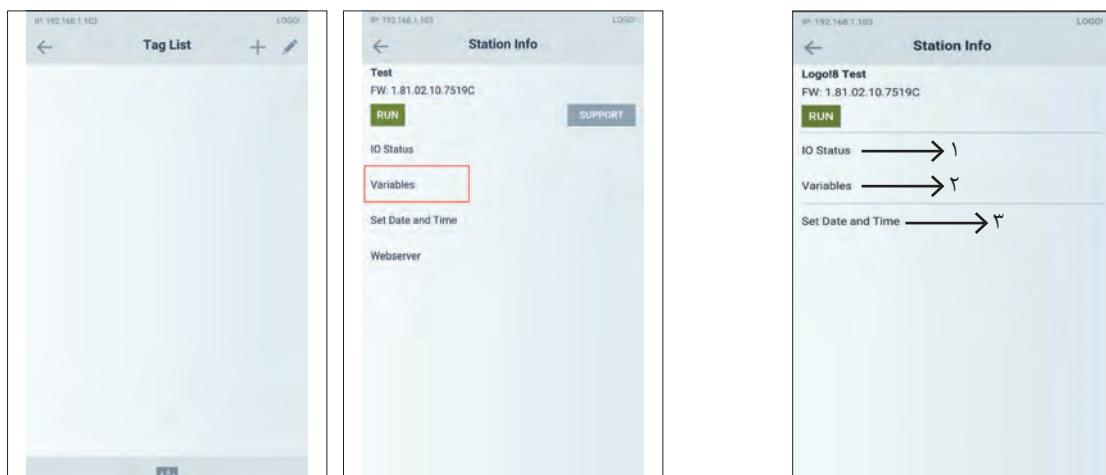
- ۱- در این کادر نام دلخواه خود را بنویسید. (مثالاً کلمه Test)
- ۲- آدرس IP Address/Hostname IP تنظیم شده بر روی! LOGO! را وارد نمایید.
- ۳- در گاه برای ارتباط Port: در صورت استفاده از رمز، (همواره توصیه می‌شود) اگر آن را قبلًا در نرمافزار Web Server Username: نام کاربری به صورت پیش‌فرض App User است.
- ۴- Web server Password: در صورت استفاده از رمز، (همواره توصیه می‌شود) اگر آن را قبلًا در نرمافزار LOGO! soft تنظیم کرده‌اید در این قسمت نیز وارد نمایید.
- ۵- پس از تکمیل تمامی کادرها بر روی آیکون Floppy disc کلیک نمایید تا اطلاعات ذخیره شود. (شکل ۱۷-ب)
- ۶- بررسی اتصال در ایستگاه اطلاعات (Station Info)

پس از تعریف لوگو و انتخاب آن و ذخیره سازی داده ها صفحه ایستگاه اطلاعات، مطابق با تصویر ۱۸ ظاهر می شود. در این صفحه وضعیت RUN/STOP در صفحه نمایی! LOGO قابل مشاهده می باشد. در این قسمت امکان دسترسی به صفحات مختلفی مانند موارد زیر وجود دارد:

I/O Statuses –۱: برای مشاهده وضعیت

Variables –۲: امکان مشاهده و ویرایش پارامترها و متغیرها

Set Date and Time –۳: امکان تنظیم تاریخ و زمان فراهم می شود.

شکل ۱۹- انتخاب و نمایش

با انتخاب گزینه متغیرها یا Variables از صفحه Station info مطابق شکل ۱۹-الف صفحه Tag list مطابق شکل ۱۹-الف می شود (شکل ۱۹-ب). در این صفحه با کلیک بر روی آیکون نشانه جمع «+» یا (Plus) صفحه دیگری مطابق شکل ۲۰ نمایان می شود که باید اطلاعات مربوط به متغیر شامل آدرس، اسم مورد نظر و فرمت متغیر را وارد نمایید. لازم به ذکر است که فرمت باید متناسب با نوع متغیر انتخاب شود.

بعد از تعریف متغیر مورد نظر بر روی آیکون Floppy Disc کلیک نمایید تا اطلاعات متغیر ذخیره شود (شکل ۲۰).

با اتمام تعریف متغیرها و ذخیره سازی آنها، لیست متغیرهای تعریف شده مطابق شکل ۲۱ نشان داده می شود. بعد از تعریف متغیرهای مورد نظر نوبت به انتخاب نوع کنترل پروژه مورد نظر می رسد.

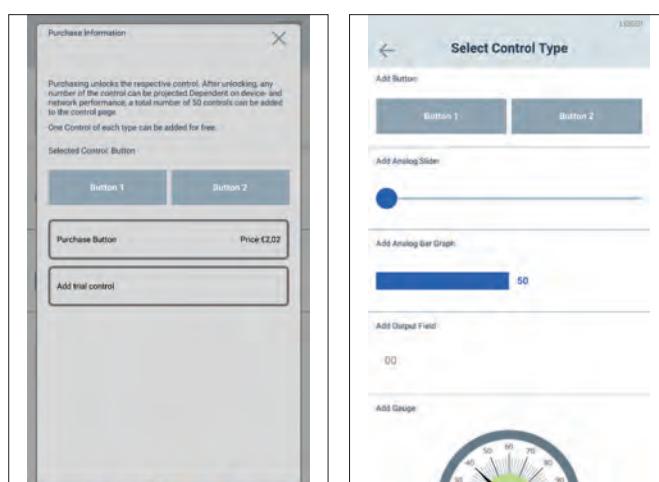
کنترل پروژه می تواند از میان ۴ نوع Analog Bar Graph (نوار لغزنده آنالوگ)، Analog Bar Graph (نمودار نوار آنالوگ)، Output Field (میدان خروجی) و Gauge (شاخص) انتخاب شود، که در (شکل ۲۲-الف) نشان داده شده است. در این کار عملی Button (دکمه) را انتخاب نمایید. (شکل ۲۲-ب)

شکل ۲۱- لیست متغیرها

شکل ۲۰- تعیین نوع متغیرها

ب) انتخاب کنترل به وسیله دکمه
(Button)

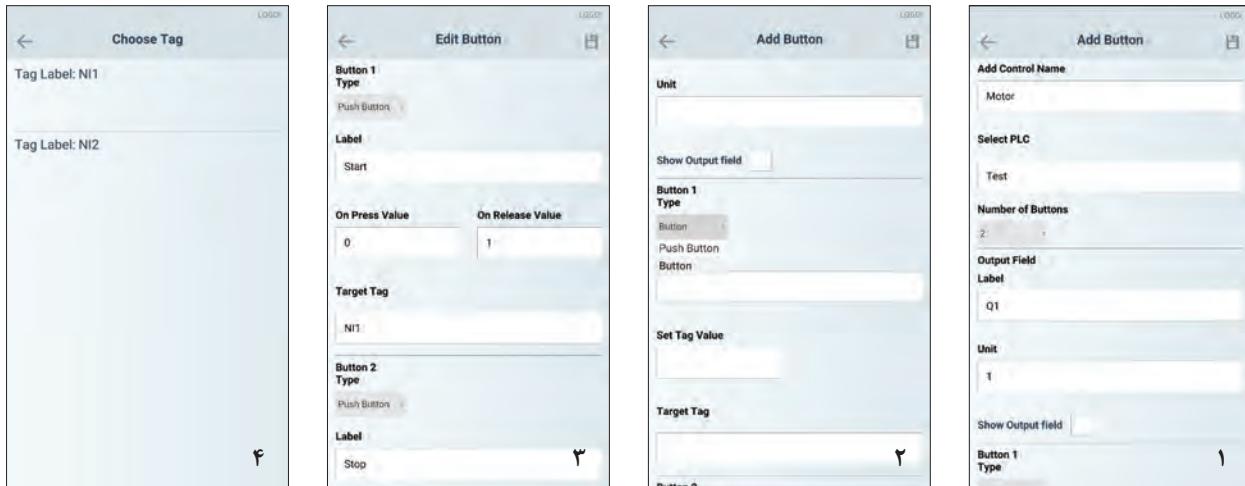
الف) انتخاب نحوه کنترل از میان ۴ نوع کنترل

شکل ۲۲- انتخاب کنترل

توجه

در نظر داشته باشید که از هر چهار نوع کنترل، تنها یک کنترل را به صورت رایگان بر روی LOGO! App می‌توان تعریف نمود.

شکل ۲۳—تعريف دکمه یا Botton

شکل ۲۴—کنترل موتور الکتریکی با تلفن همراه

فیلم راهاندازی موتورالکتریکی به کمک نرمافزار LOGO! APP را مشاهده نمایید.

چگونه می‌توان خارج از شبکه مودم متصل به LOGO! App، با برنامه کاربردی LOGO! App، لوگو را کنترل نمود؟ آیا برای این کار به IP Static (آی‌پی ثابت) نیاز است؟

هدف: راهاندازی یک الکتروموتور با Web server (راهاندازی با رایانه)

تجهیزات مورد نیاز: تجهیزات مورد نیاز برای این کار عملی مطابق شکل ۲۵ است.

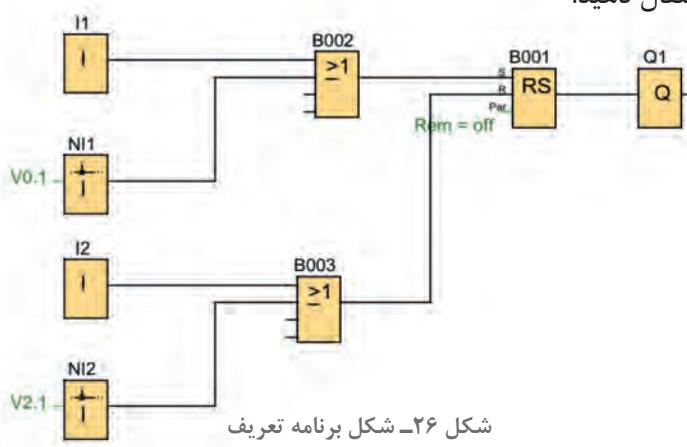

شکل ۲۵- تجهیزات مورد نیاز راهاندازی LOGO! با استفاده از Web server

ابتدا مطابق کار عملی قبل، سیم‌کشی‌های لازم را انجام دهید (شکل ۷). یعنی کنتاکتور و شستی‌ها به همراه موتور الکتریکی سه فاز را سیم‌کشی کنید. پس از آن LOGO! را به Modem متصل کرده و روشن نمایید. وضعیت WiFi در Laptop در حالت روشن باشد.

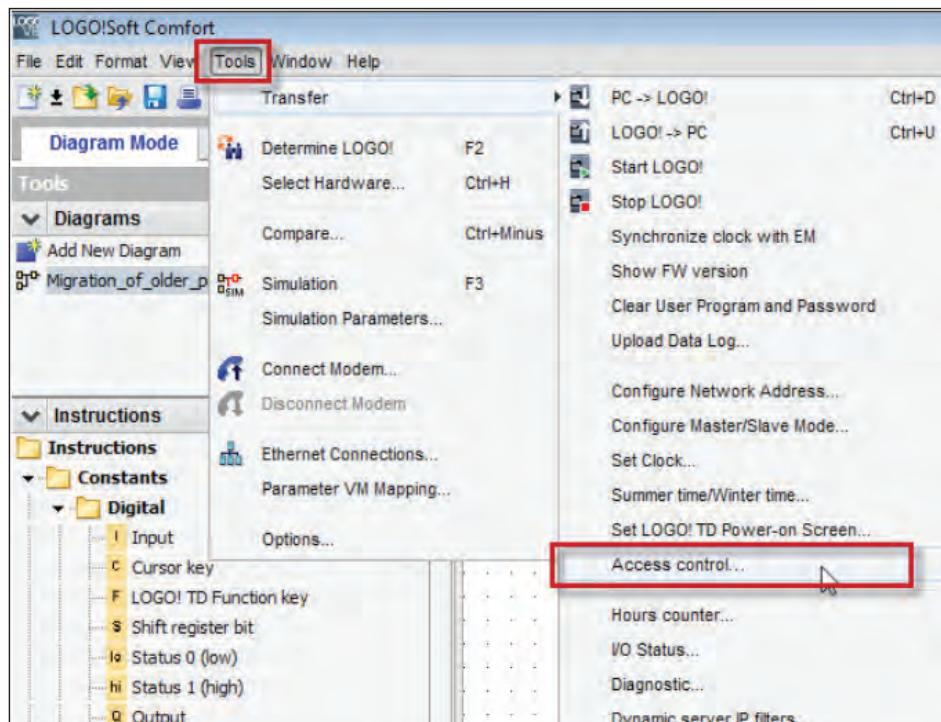
مراحل انجام کار عملی:

مرحله اول: برنامه راهاندازی الکتروموتور با Web server: ابتدا برنامه LOGO! Soft را فراخوانی کنید. برنامه راهاندازی ساده‌ای را ترسیم نمایید با توجه به اینکه از طریق Web server به شستی‌ها دسترسی ندارید دکمه‌های جهت‌دار بالا و پایین روی LOGO! را به صورت موازی (برای روشن و خاموش کردن) در مسیرهای مربوط در تابع RS مطابق شکل ۲۶ قرار دهید. سپس این برنامه را از طریقی که در فعالیت ۱ یاد گرفتید به LOGO! انتقال دهید.

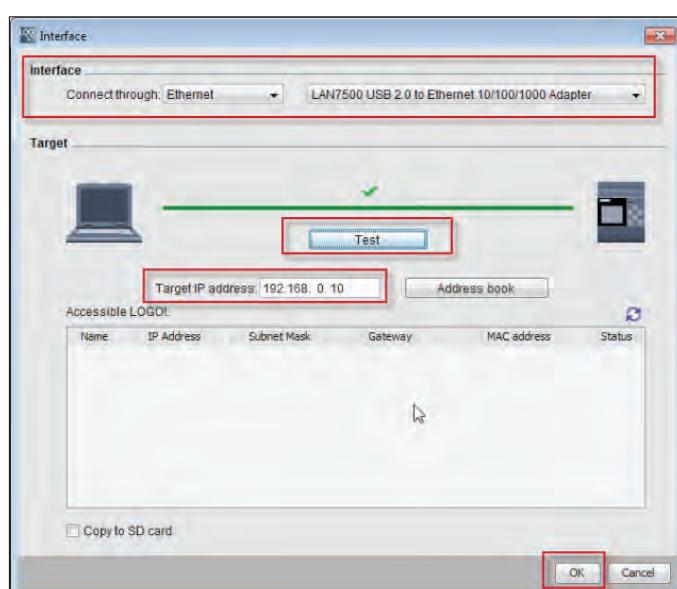

شکل ۲۶- شکل برنامه تعریف

مرحله دوم: تنظیمات مورد نیاز Web server: ابتدا در نرم افزار LOGO! App از مسیر **Tools** ---> **Web server** مطابق شکل ۲۷، پنجره Transfer ---> Access Control است را باز نمایید.

شکل ۲۷—مسیر باز کردن پنجره Interface

شکل ۲۸—ارتباط و تنظیم درست IP

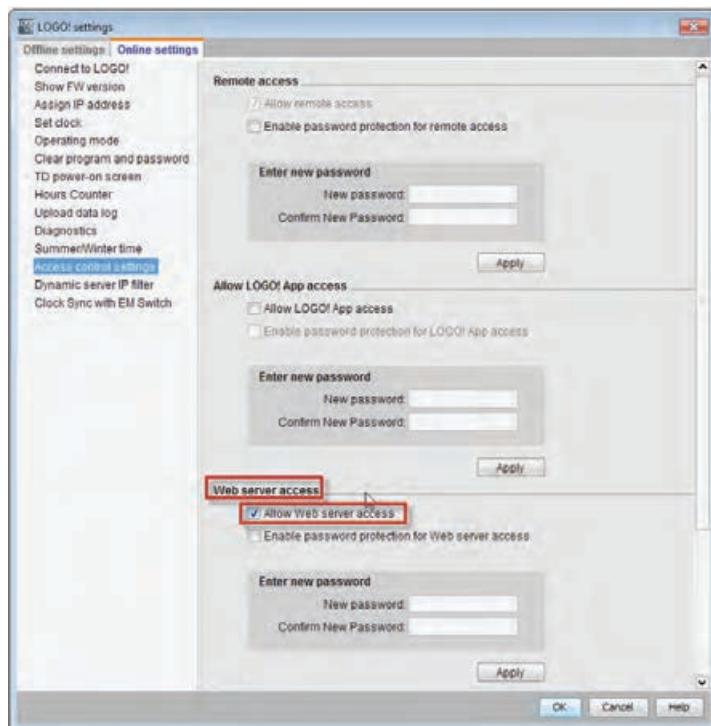
به دنبال آن در پنجره Interface که قبلاً با آن آشنا شده‌اید نشانه ارتباط و تنظیم درست IP ظاهر می‌شود آن را OK کنید.

بعد از تعریف IP و اطمینان از اتصال بین لوگو و رایانه که توسط یک عدد تیک سبز رنگ ظاهر می‌شود، با انتخاب گزینه OK سؤالی پرسیده می‌شود. در پنجره ظاهر شده مطابق شکل ۲۹ که تغییردهنده لوگو از وضعیت RUN به Stop می‌باشد، بر روی Yes کلیک کنید.

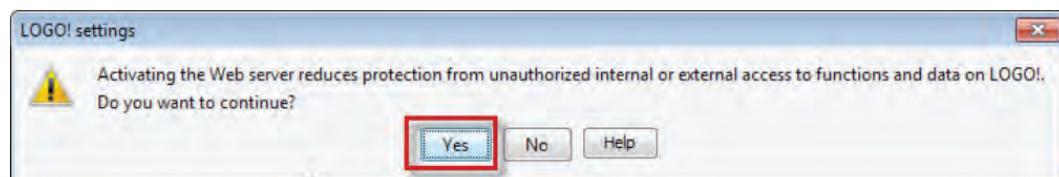
شکل ۲۹- تغییر وضعیت لوگو از RUN به Stop

در این حالت پنجره مطابق شکل ۳۰ که در کار عملی قبل نیز مشاهده شد مجدد باز می‌شود این بار در قسمت «Allow Web server access» علامت تیک مربوط «Allow Web server access» را علامت بزنید.

شکل ۳۰- منوی Web server access

در صورت ظاهر شدن پیام نشان داده شده در شکل ۳۱ روی دکمه Yes کلیک کنید.

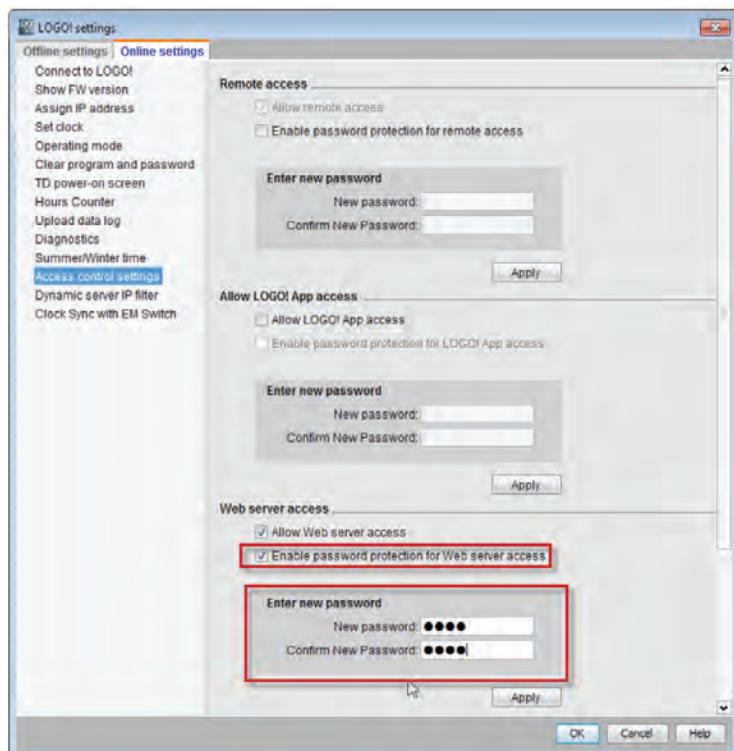
شکل ۳۱-پیام

فعالیت

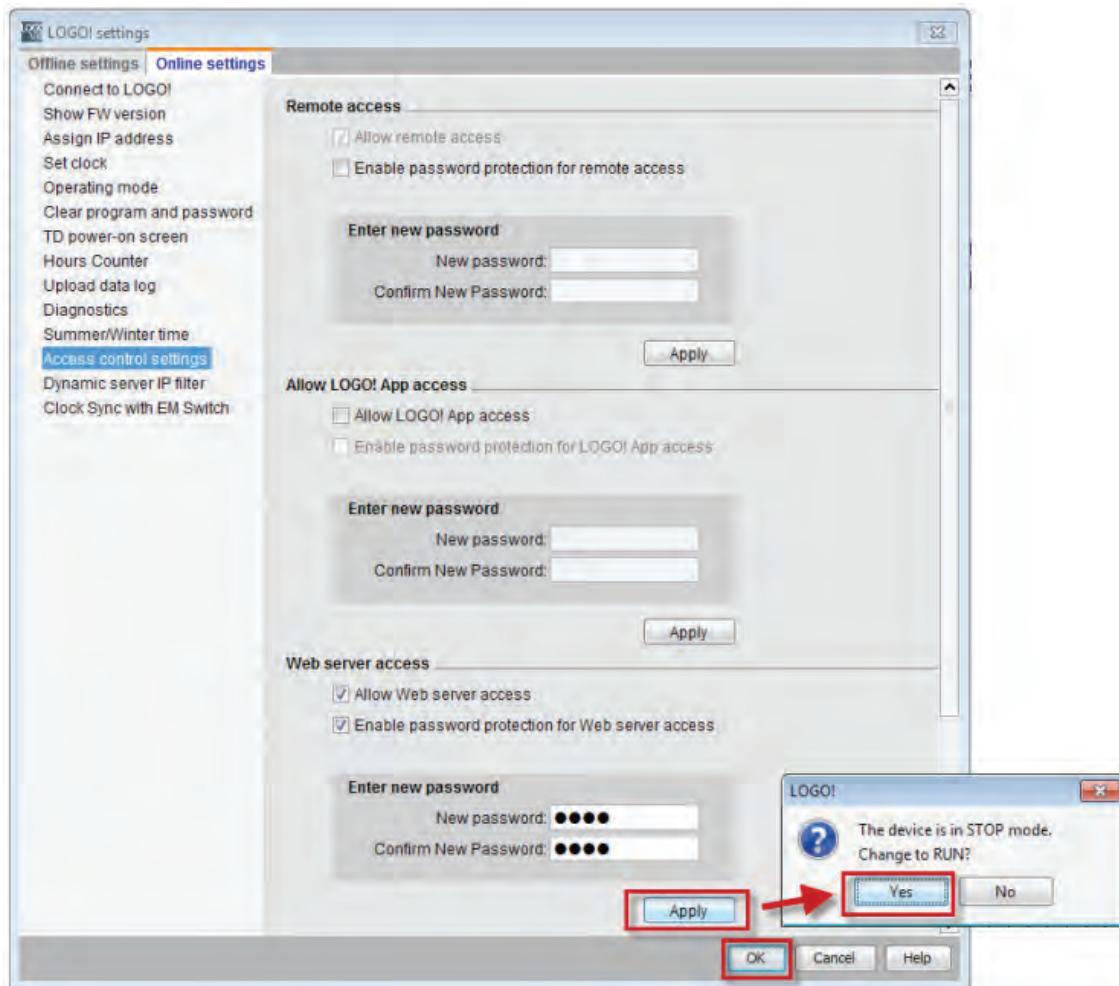
پیام نشان داده شده در شکل ۳۱ حاوی چه سوالی است؟

برای فعال نمودن رمزگذاری در راستای افزایش امنیت دسترسی به Web server، علامت تیک مربوط به «Enable password protection for Web server access» را انتخاب کرده و رمز ورودی را وارد کنید (شکل ۳۲). بعد از هر بار وارد کردن رمز، درخواست ورود مجدد همان رمز اعلام می‌شود. رمز مناسبی برای ورود به رله انتخاب نمایید.

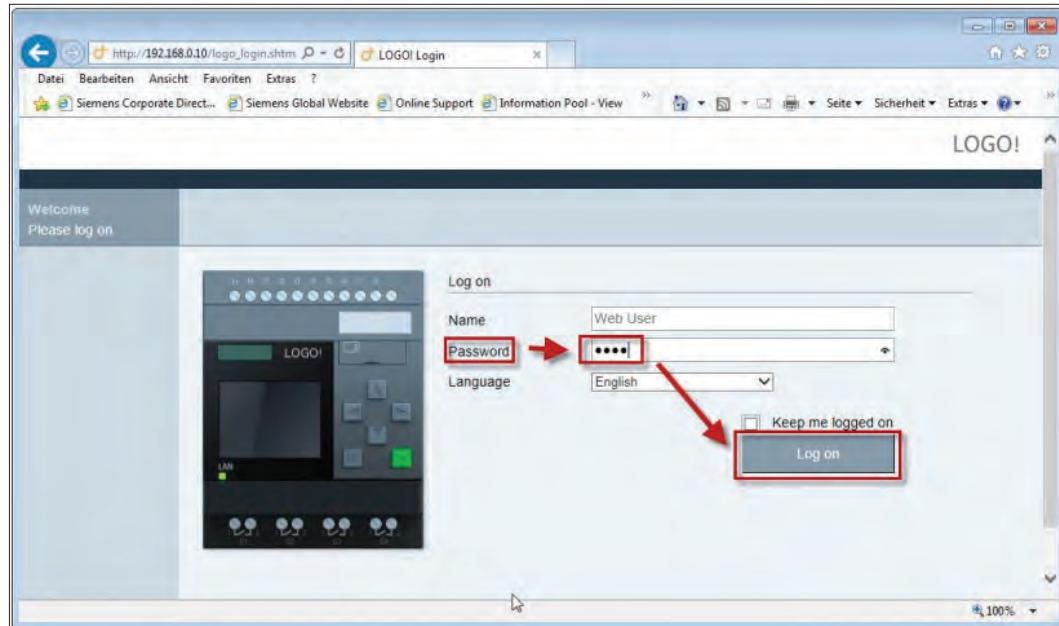
شکل ۳۲-منوی LOGO! Setting

پس از آن مطابق شکل ۳۳ روی گزینه Apply کلیک کنید و دکمه Yes را فشار دهید. در صورتی که پیام LOGO! RUN کردن ظاهر شد دکمه Yes را فشار دهید و پنجره را ببندید.

شکل ۳۳- مراحل در منوی تنظیمات

اکنون یک مرورگر اینترنتی را در (PC, Laptop و یا Tablet) باز کنید و IP آدرس تنظیمی! LOGO! را در آن وارد نمایید. مثلًا اگر این اعداد بودند ۱۹۲.۱۶۸.۰.۱۰ پنجره‌ای مطابق شکل ۳۴ باز می‌شود. رمز عبوری را که در قسمت قبل در مسیر "Tools > Transfer > Access control" نرم‌افزار LOGO! Soft تعریف کردید در محل نشان داده وارد نمایید و دکمه "Log on" را فشار دهید (شکل ۳۴).

شکل ۳۴- پنجره LOGO! web server

در صورت درست انجام دادن کار پنجره‌ای مطابق شکل ۳۵ باز می‌شود که در آن اطلاعات مربوط به LOGO! نمایش داده شده است.

شکل ۳۵- سیستم LOGO!

اطلاعات نشان داده شده در مورد سیستم لوگو در شکل ۳۵ شامل چه مؤلفه‌هایی است؟

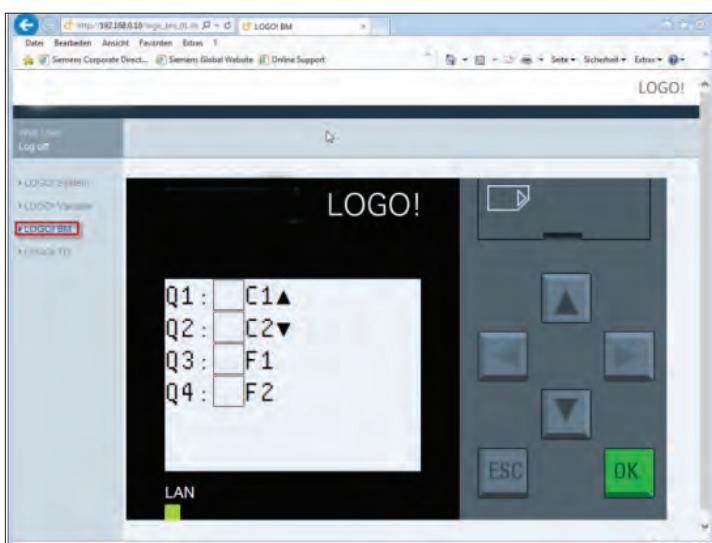
تحقیق کنید

با کلیک بر روی LOGO! BM در سمت چپ صفحه همان‌طور که در شکل ۳۶ نشان داده شده است، می‌توانید وارد Basic Mode شوید.

شکل ۳۷- منوی لوگو روی گوشی تلفن همراه

شکل ۳۶- Basic Mode

روی دکمه ESC در صفحه کلیک کنید تا کلیدهای جهت‌دار فعال شوند و با توجه به برنامه که کلیدهای جهت‌دار بالا برای روشن کردن و پایین جهت خاموش کردن به کار می‌آید می‌توانید موتورالکتریکی را روشن و خاموش کنید (شکل ۳۶).

هر چند در این کار عملی به گوشی تلفن همراه یا تبلت اشاره‌ای نشد اما در صورتی که گوشی شما از اینترنت متصل به LOGO! استفاده می‌کند و مرورگری روی گوشی همراه داشته باشید می‌توانید IP تنظیمی LOGO! را در آن وارد کرده و مانند رایانه همراه همین کار را انجام دهید (شکل ۳۷).

کار عملی ۳

نیمه تجویزی هدف: کنترل LOGO! از طریق پیامک SMS

یکی از امکانات جدید LOGO! ۸، قابلیت اتصال به شبکه محلی و اینترنت می‌باشد. این اتصال در ساده‌ترین حالت می‌تواند به کمک یک مودم و کابل شبکه برقرار شود. در صورتی که مودم از نوع WiFi باشد می‌توان از طریق گوشی‌های تلفن همراه هوشمند، تبلت یا لپ‌تاپ و با کمک اپلیکیشن‌های ارائه شده یا وب سرور با کنترل ارتباط برقرار نمود.

برای رله LOGO! همچنین، توسط دو مژول CMR۲۰۴۰ و CMR۲۰۲۰ امکان کنترل از راه دور از طریق ارسال پیامک وجود دارد. تفاوت اصلی این دو مژول در آن است که CMR۲۰۲۰ از شبکه ۲G و مژول CMR۲۰۴۰ از شبکه ۴G پشتیبانی می‌کند (شکل ۳۸).

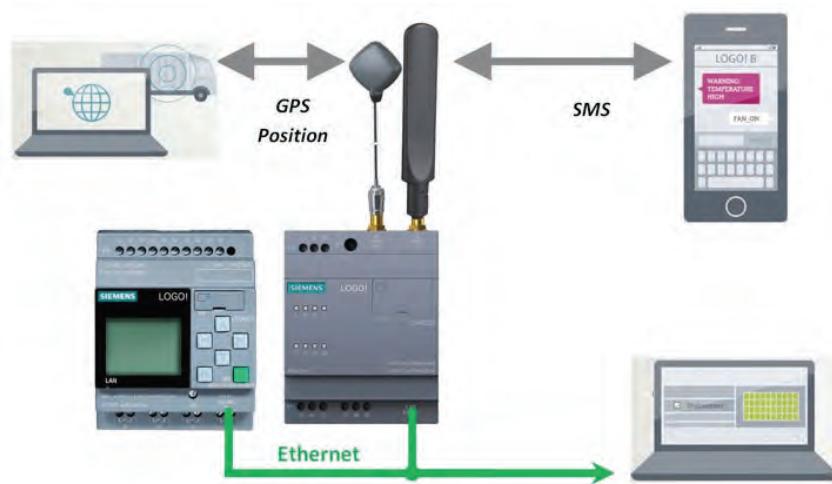
CMR مخفف Communication Module Radio به معنای مژول ارتباط رادیویی است. این مژول‌ها

علاوه بر ایجاد امکان ارسال و دریافت پیامک، دارای مازول GPS بوده که موقعیت و ساعت را دریافت و تنظیم می‌کند. همچنین این مازول توانایی ارسال ایمیل را نیز دارا بوده و در ارتباط‌های وب سرور از پروتکل امن HTTPS در انتقال اطلاعات استفاده می‌نماید. مازول CMR از دو سایز سیم کارت میکروسیم و نانوسیم پشتیبانی می‌کند.

همچنین با اتصال کارت حافظه می‌توان حجم حافظه داخلی آن را افزایش داد. به طور کلی تمام تنظیمات و پیکربندی مازول از طریق محیط وب سرور است و به صورت پیش‌فرض شرکت زیمنس^۳ IP ۱۹۲.۱۶۸.۰.۳ را برای این مازول اختصاص داده است. برای ارتباط با مازول باید برای سیستم X IP ۱۹۲.۱۶۸.۰.۰ در نظر گرفته شود. پس از تنظیم IP سیستم، در اولین مرحله در صفحه مرورگر ویندوز باید IP مازول وارد شود که پس از برقراری ارتباط، نیاز به نام کاربری و رمز عبور خواهد بود. (به صورت پیش‌فرض هر دو admin می‌باشند). در شکل ۳۹ نحوه اتصال لوگو و مازول نشان داده شده است.

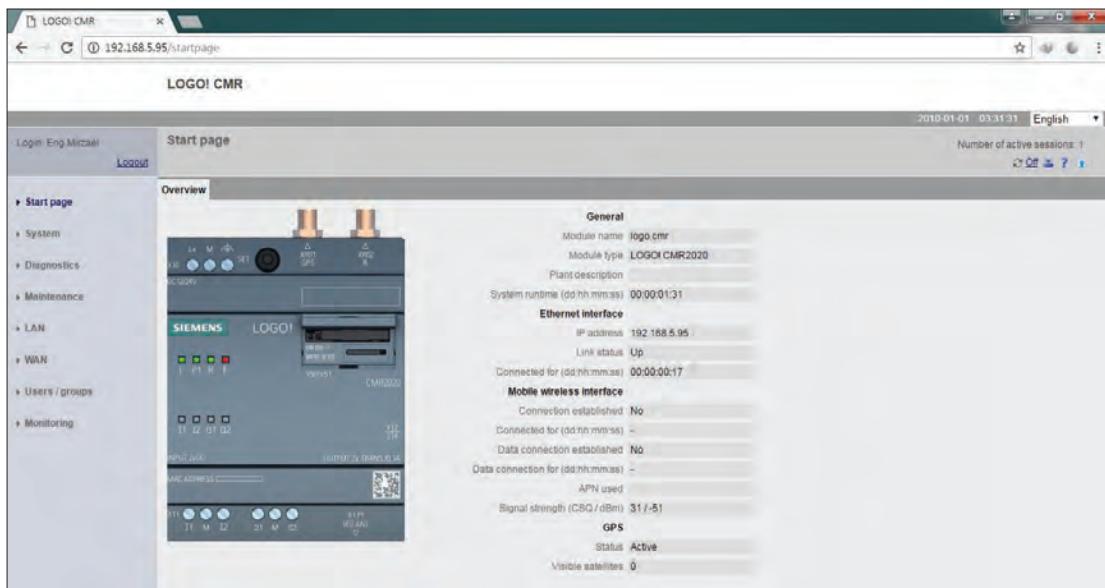
شکل ۳۸- مازول CMR۲۰۲۰

شکل ۳۹- نحوه اتصالات

مراحل کار عملی:

مرحله اول: ارتباط ماژول و رایانه: برای دسترسی به ماژول از طریق وب‌서ور کافیست تا ماژول را از طریق کابل شبکه به رایانه متصل نمود، سپس مرورگر اینترنت (مثل Internet Explorer، Chrome، Opera...) را باز کرده و در خط آدرس آن عبارت ۱۹۲.۱۶۸.۰.۳ را تایپ و کلید Enter را بفشارید. در صورتی که اتصال برقرار باشد، پنجره‌ای مشابه شکل ۴۰ باز خواهد شد.

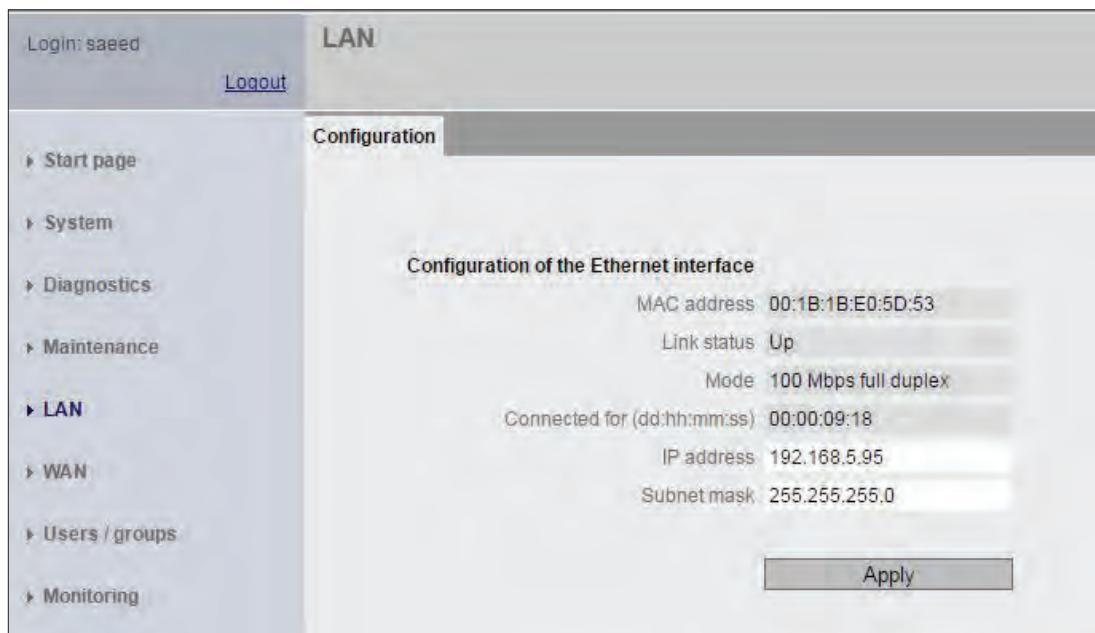
شکل ۴۰-نمایی از محیط Web Server CMR۲۰۲۰

مرحله دوم: تنظیمات CMR۲۰۲۰

یادآوری: تمام تنظیمات و پیکربندی ماژول را از طریق محیط وب‌سرور انجام دهید. پس از تنظیم IP سیستم در اولین مرحله در صفحه مرورگر ویندوز باشد IP ماژول وارد شود که پس از برقراری ارتباط، نیاز به نام کاربری و رمز عبور خواهد بود که به صورت پیش‌فرض هر دو admin می‌باشند.

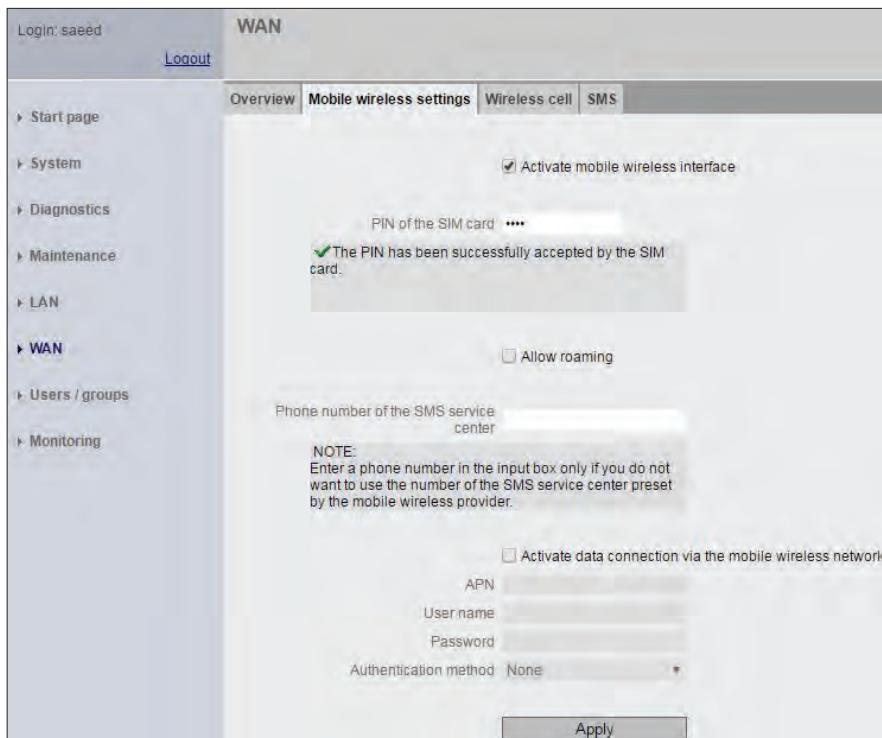
سپس از طریق منوی سمت چپ شکل ۴۰ می‌توانید تمام تنظیمات ماژول را انجام دهید. مهم‌ترین این تنظیمات عبارت‌اند از:

۱-LAN: از این منوی می‌توانید برای تغییر IP استفاده کنید (IP پیش‌فرض ۱۹۲.۱۶۸.۰.۳ می‌باشد). توجه کنید که در صورت تغییر IP، برای دسترسی به آن باید IP جدید را در نوار آدرس مرورگر اینترنت خود مطابق شکل ۴۱ تایپ نمایید.

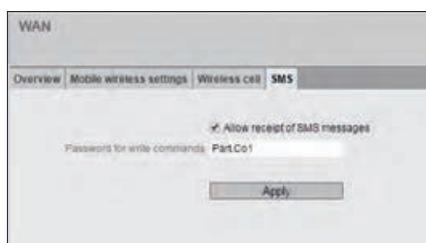

شکل ۴۱-نمایی از محیط LAN برای تغییر IP مازول

۲-WAN: در این منو می‌توانید تنظیمات سیم‌کارت از قبیل پین کد، رومینگ و نظایر آن را فعال کنید. نمایی از محیط WAN در شکل ۴۲ نشان داده شده است.

شکل ۴۲-نمایی از محیط WAN برای اختصاص پین کد

شکل ۴۳- محیط WAN در سربرگ SMS برای فعال‌سازی دریافت پیامک (SMS)

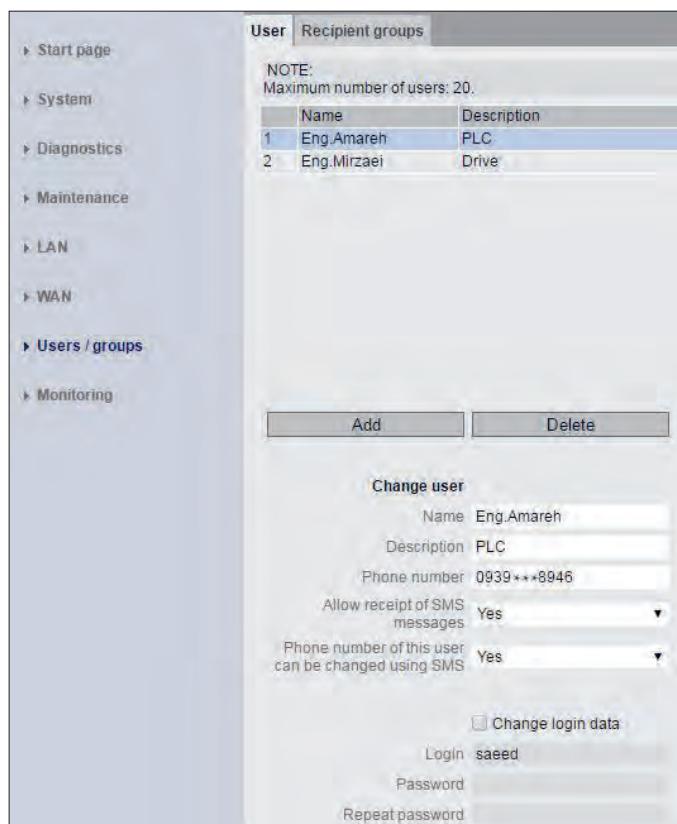
مرحله سوم: تنظیمات زبانه WAN در SMS: برای تنظیم زبانه پیامک مطابق شکل ۴۳ این تیک را انتخاب کنید تا ارتباط دو طرفه فعال شود و بتوانید از طریق ارسال پیامک به ماژول، عملیات مربوطه را انجام دهید (شکل ۴۳).

در این مرحله در قسمت پیامک SMS از نمای محیط WAN با انتخاب تیک مربوط به دریافت پیامک (Allow Receipt)، این فعال‌سازی اتفاق می‌افتد.

۳- User/Group (فرد یا گروه): در این قسمت کاربران به کنترلر، معرفی و میزان سطح دسترسی آنها تعیین می‌شود (شکل ۴۴).

برای این ماژول می‌توان حداقل ۲۰ کاربر معرفی کرد. برای هر کاربر نیاز به تنظیم موارد زیر می‌باشد:

- نام کاربری و رمز عبور
- تنظیم Allow receipt of SMS message، آیا این کاربر اجازه فرمان به ماژول از طریق SMS را دارد؟ با تعیین پاسخ Yes یا No سطح دسترسی تعیین می‌شود.
- تنظیم Phone number of this user can be changed using SMS، آیا به این کاربر اجازه تغییر شماره تلفن همراه داده شود؟ با تعیین پاسخ Yes یا No سطح دسترسی تعیین می‌شود.

شکل ۴۴- پنجره و زبانه User / Group برای دسترسی گروهی کاربران

● **Monitoring** (پایش): در قسمت Monitoring یا پایش که در اصل مهم‌ترین بخش تنظیمات می‌باشد، می‌توان نحوه ارسال و دریافت پیامک یا SMS بر اساس رویدادهای مختلف تنظیم کرد. همچنین تنظیم متن ارسالی برای کاربران، در این قسمت قابل تنظیم می‌باشد. از دیگر امکانات این صفحه افزودن پارامترهای مختلف برای کنترل است، به عنوان مثال یک حافظه برای ذخیره مقدار AI در نظر گرفته شده است، برای بررسی مقدار این حافظه و تغییرات آن و ارسال SMS متناسب با این تغییرات، نیاز است تا این حافظه برای مازول معرفی شود، این فرایند در صفحه‌ای مشابه شکل ۴۵ انجام می‌گیرد.

The screenshot shows the 'Monitoring' section of a software interface. On the left, a sidebar lists navigation options: Start page, System, Diagnostics, Maintenance, LAN, WAN, Users / groups, and Monitoring. The 'Monitoring' option is selected. The main area is titled 'Monitoring' and contains several tabs: Overview, LOGO! BM, Message texts, Signal definitions, Events, Actions, and Assignments. The 'LOGO! BM' tab is active. It displays two sections: 'LOGO! BM' and 'LOGO! CMR'. Under 'LOGO! BM', there are two entries: 'LOGO_I1 LOGO! BM / I - digital input / 1' and 'hum1 LOGO! BM / VM - variables memory / WORD / 6 17'. Both have an 'Off' status indicator. Under 'LOGO! CMR', there are four entries: 'CMR_I1 LOGO! CMR / I/O / Input / 1', 'CMR_I2 LOGO! CMR / I/O / Input / 2', 'CMR_Q1 LOGO! CMR / I/O / Output / 1', and 'CMR_Q2 LOGO! CMR / I/O / Output / 2', all with 'Off' status indicators.

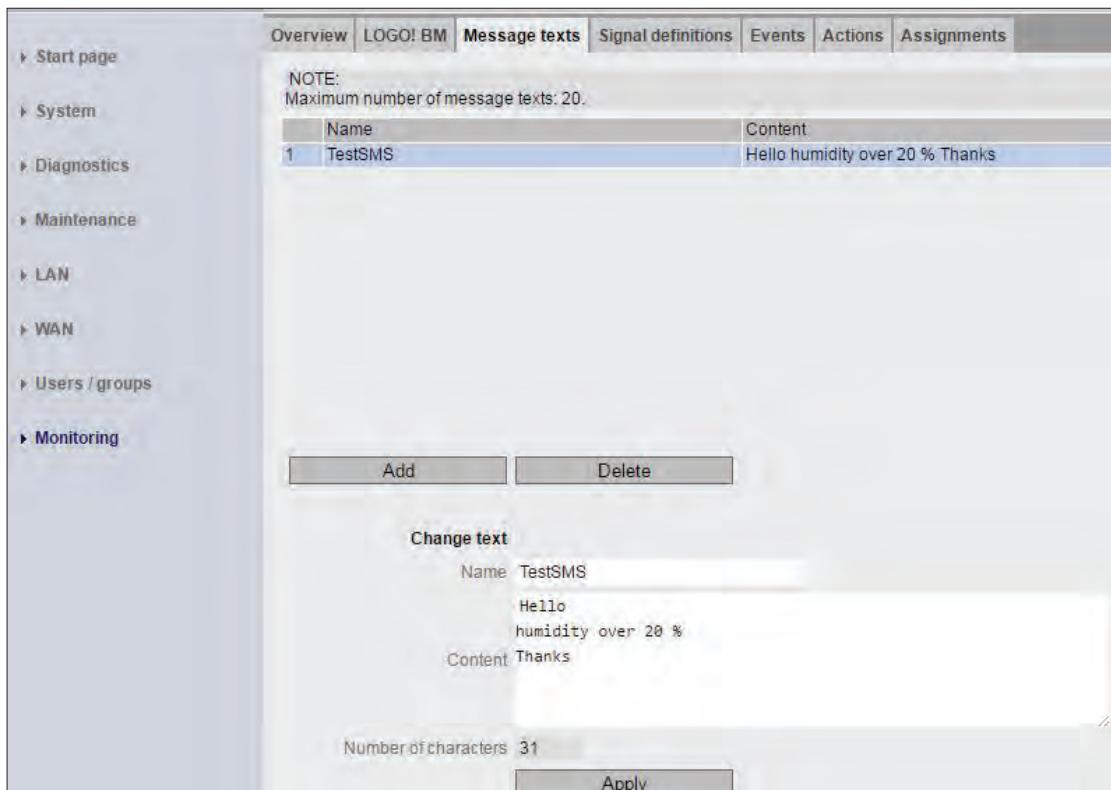
شکل ۴۵-نمایی از پنجره Monitoring یا پایش

مرحله چهارم: تنظیمات زبانه‌ها در قسمت **Monitoring** یا پایش: چنانچه از مازول CMR در کنار LOGO! استفاده می‌کنید، لازم است تا لوگو مربوطه را در این قسمت به مازول معرفی کنید. معرفی LOGO! از طریق وارد کردن IP آن در زبانه LOGO! BM انجام می‌گیرد. همچنین در این بخش می‌توانید زمان به روزرسانی اطلاعات را نیز تنظیم کنید، محیط این معرفی مشابه شکل ۴۶ می‌باشد.

The screenshot shows the 'Logo! BM' configuration section. The left sidebar includes 'Start page', 'System', 'Diagnostics', 'Maintenance', 'LAN', 'WAN', 'Users / groups', and 'Monitoring'. The main area has tabs: Overview, LOGO! BM, Message texts, Signal definitions, Events, Actions, and Assignments. The 'LOGO! BM' tab is active. It features a 'Ping LOGO! BM' button and a 'Ping results' section. Below these are fields for 'IP address of the LOGO! BM' (set to 192.168.5.20) and 'Query interval for process image' (set to 1 second). At the bottom is an 'Apply' button.

شکل ۴۶-نمایی از محیط سربگ Logo! BM

در قسمت بعد پس از معرفی LOGO! باید متن پیامک‌های مختلف در زبانه Message texts مشخص شود (شکل ۴۷)

شکل ۴۷-نمایی از سربرگ Massage Text (متن پیامک‌ها)

در هر پروژه پارامترهای اشاره شده در این لیست نیاز به کنترل دارند:

- I - Digital Input
- Q - Digital Output
- M - Digital Flag
- AI - Analog Input
- AQ - Analog Output
- F - Function Key
- C - Cursor Key
- S - Digital Shift Register
- PS - Program Status
- CS - Communication Status
- VM - Variable Memory

تمام این پارامترها در سربرگ Signal definitions قابل تعریف هستند.

توجه

اما پس از تعریف پارامترها نیاز است، تا تغییر رخداد (Event) هر یک معرفی شود، به بیانی دیگر در صورت چه تغییری بر روی این پارامتر Event رخ دهد. مثلاً اگر I1 به عنوان یک پارامتر تعریف شود، برای I1 سه رخداد (Event) به صورت زیر وجود دارد:

Change to ۰ ●

Change to ۱ ●

Change ●

تنظیمات رخداد (Event) برای تمام پارامترهای در سربگ Event موجود می‌باشد.

فعالیت

گزارشی از کارهای عملی یک و دو و در صورتی که قادر به انجام کار عملی نیمه تجویزی شماره ۳ نیز بوده‌اید تهیه کنید. در گزارش اشاره کنید که به چه مشکلات و موانعی در حین انجام کارهای عملی اشاره شده مواجه شده‌اید.

کار عملی ۴

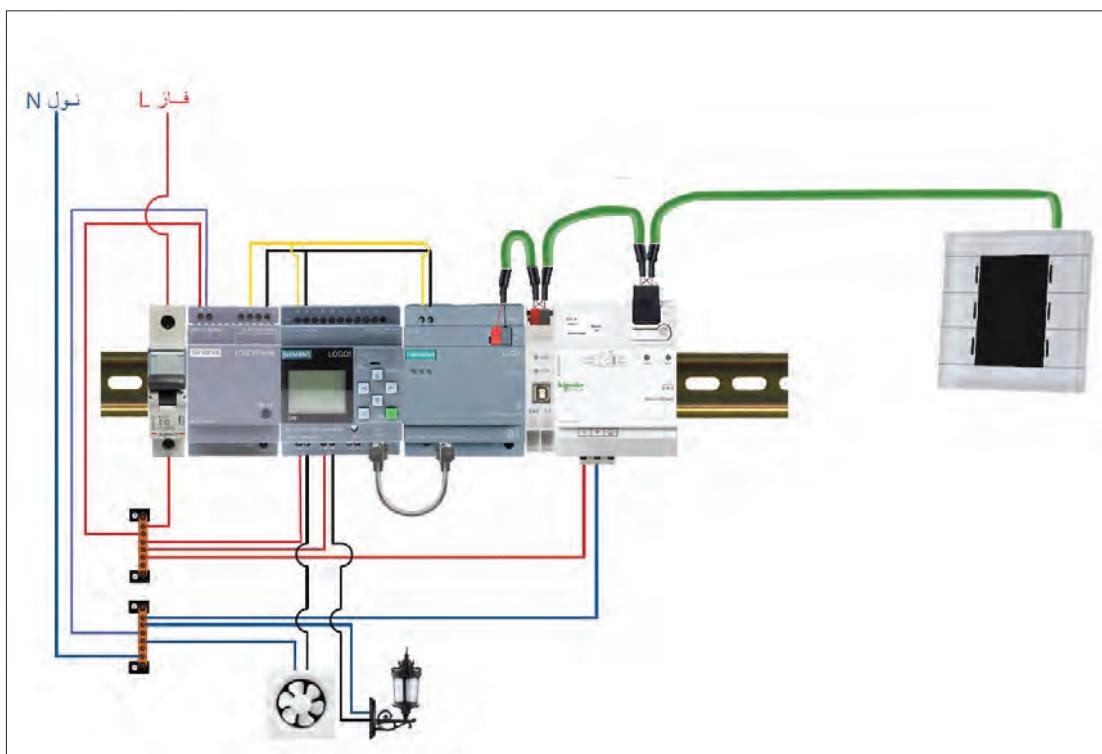
(نیمه تجویزی)

هدف: کاربرد LOGO! ۸ در توسعه مدارات خانه هوشمند با پروتکل KNX

در سال یازدهم کارهای عملی در زمینه کنترل روشنایی خانه‌های هوشمند KNX ارائه و انجام شد. هدف از کنترل روشنایی خانه هوشمند، پیدا کردن راه حل‌هایی برای صرفه‌جویی انرژی به دنبال آسایش و ایمنی در ساختمان است. یکی از محل‌هایی که نباید از چشم افراد در هوشمندسازی تأسیسات دور بماند موتورخانه ساختمان است که احتیاج به کنترل دارد. هر چند سیستم حرфه‌ای KNX می‌تواند تمامی مسائل را برای یک خانه هوشمند پوشش دهد، اغلب برای اتوماسیون خانه، در دسترس عموم نیست. لذا برای این منظور باید دنبال راهکارهای دیگری نیز بود.

رله ۸ LOGO! و مازول جدید CMK ۲۰۰۰ برای برقراری ارتباط با KNX، راه حلی انعطاف‌پذیر با چند قطعه KNX انتخابی ارائه می‌دهد که همین امر برای مصرف‌کننده، مزیت‌های بیشتر و راحتی خواهد داشت. با این مازول تغییر شرایط اتاق‌ها بسیار ساده خواهد بود.

همان طور که می‌دانید رله ۸ LOGO! و KNX با دو سیستم کاملاً متفاوت با همدیگر کار می‌کنند و در این بخش قرار است در یک کار عملی ساده در مدار روشنایی و تهویه حمام، هواکش از طریق رله ۸ LOGO! ۸ و روشنایی آن از طریق KNX فرمان گیرد. در شکل ۴۸ نحوه اتصالات مربوط به این کار عملی نشان داده شده است.

شکل ۴۸- نحوه سیم‌بندی و ارتباطات هواکش و روشنایی حمام

رله LOGO! دارای یک سری تایмер و امکانات داخلی با ورودی / خروجی‌های محدود است که عمدتاً برای اتوماسیون پروژه‌های کوچک به کار می‌رود. KNX نیز پروتکل استاندارد برای هوشمندسازی خانه هوشمند است. در حال حاضر بیش از ۴۰۰ شرکت در سطح جهان، تولیدات خود را بر پایه KNX طراحی و تولید می‌کنند. در پروتکل KNX عملًا محدودیتی برای تعداد ورودی / خروجی وجود ندارد. هر قطعه KNX، که در شکل ۴۹ نیز نشان داده شده است، آدرس مخصوص به خود را دارد که در داخل شبکه از طریق آن قابل دسترسی می‌باشد.

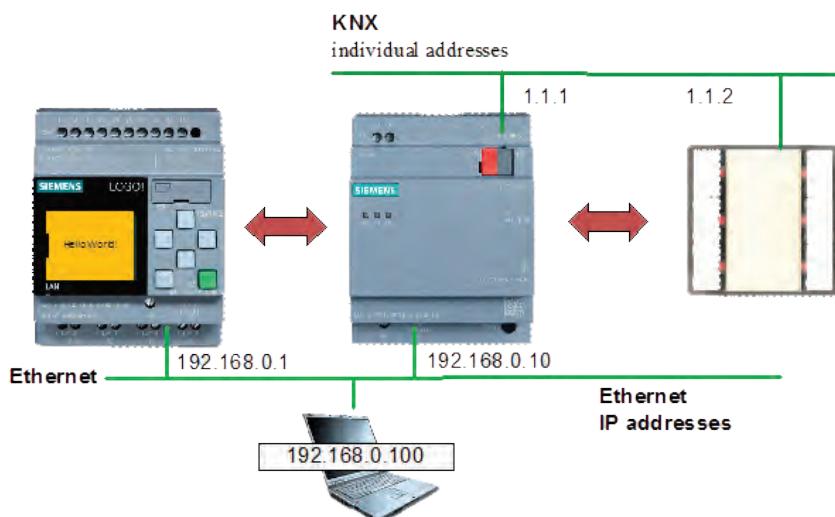
رله LOGO! می‌تواند با شبکه KNX ارتباط برقرار کرده و تا ۶۰ سیگنال مختلف ارتباط بدهد. برای این کار فقط به ارتباط متقابل نیاز است تا LOGO! را به KNX متصل کنید. در این صورت طرح کلی بسیار ارزان تمام خواهد شد. مازلول ۲۰۰۰ CMK2000، دقیقاً همین کار را انجام می‌دهد. ارتباط رله LOGO! با مازلول از طریق درگاه ارتباطی یا پورت اترنت برقرار می‌شود و همین امر مزیت‌های زیر را به دنبال دارد:

- ۱- ترکیب LOGO! و مازلول CMK2000، یک کنترلر هوشمند در شبکه KNX با ورودی/خروجی‌های آنالوگ و دیجیتال در اختیار شما قرار می‌دهد.

- ۲- دارای ۵۰ شیء ارتباطی قابل برنامه‌ریزی است.
  - ۳- حداقل ترکیب قابل اجرا برای LOGO! را به همراه دارد.
  - ۴- توابع زمانی و آنالوگ داخل برنامه LOGO! قابل استفاده می‌باشند.
  - ۵- سنکرون‌سازی (هم‌زمان‌سازی) زمان در سیستم‌های متصل شده امکان‌پذیر است.
- برای استفاده از رله LOGO! در پروژه‌های KNX، نیاز به نرم‌افزار ETS5 و LOGO! Soft VERA/2 است.

خواهید داشت.

- در شکل ۴۹ نمونه‌ای از تجهیزات مورد نیاز و ارتباطات قطعات برای پروژه مورد نظر معرفی شده است.
این تجهیزات شامل موارد زیر است:
- ۱- رله ۱۲/۲۴ RCE
  - ۲- مازول LOGO CMK۲۰۰۰
  - ۳- کلید Switch UP۲۲۳/۳

شکل ۴۹- آدرس دهی و ارتباط KNX و LOGO!

فعالیت

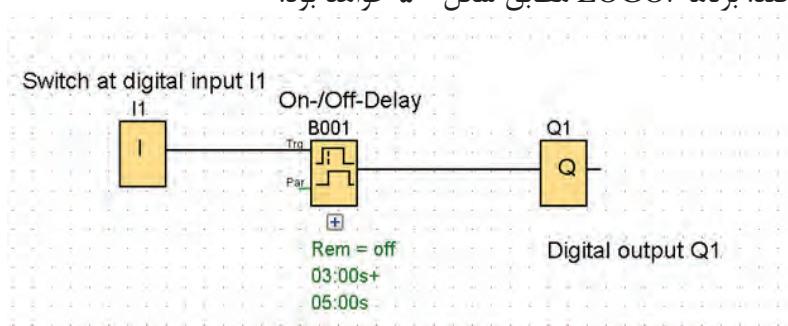

در مورد آدرس دهی رله و قطعات دیگر در شکل ۴۹ بحث و تبادل نظر کنید.

مراحل انجام کار عملی:

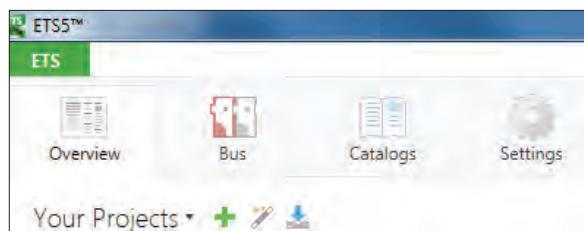
مرحله اول: ارتباط از LOGO>KNX

برنامه‌ای بنویسید که با اعمال یک هواکش در حمام با تایмер تأخیر در کار کند. برنامه LOGO! مطابق شکل ۵۰ خواهد بود.

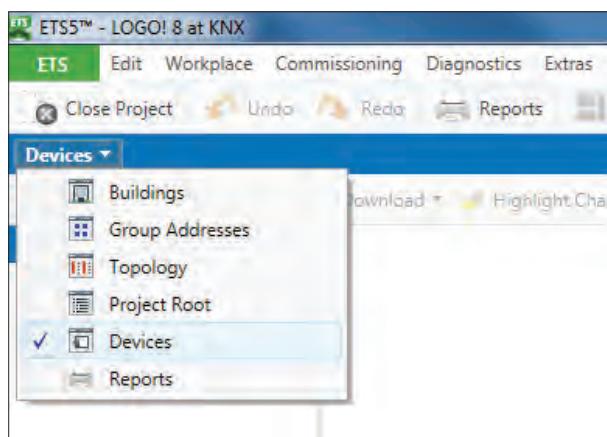
شکل ۵۰- برنامه شروع به کار هواکش با تأخیر زمانی

گام ۱: برای این کار، برنامه ETS را باز کرده و در قسمت Overview که در شکل ۵۱ نشان داده شده است، پروژه جدیدی ایجاد کنید.

شکل -۵۱

از سال گذشته به خاطر دارید با پنجره Devices می‌توانستید قطعه جدید اضافه کنید (شکل ۵۲).

شکل -۵۲ - پنجره Device

ماژول CMK۲۰۰۰ به عنوان یک قطعه و با نام KNX LOGO! Module در پروژه‌های ETS قابل تعریف است. برای این کار کاتالوگ KNXprod آن را از سایت شرکت سازنده آن دانلود کنید. روی Add Devices کلیک کنید تا پنجره کاتالوگ مطابق شکل ۵۳ باز شود. کلید هوشمند BTM wall switch هم در پنجره کاتالوگ مشاهده می‌شود که در این پروژه از آن استفاده خواهدید کرد. لازم به ذکر است هر کلید هوشمند KNX قطعات هر کارخانه دیگری را نیز می‌شناسد. پس برای این پروژه می‌توانید آن را به کار بگیرید زیرا که KNX یک پروتکل باز است. اگر کاتالوگ مربوط به ماژول CMK۲۰۰۰ را در اختیار ندارید، می‌توانید به راحتی از سایت شرکت سازنده پیدا کنید.

Manufacturer Name *	Order Number	Medium Application	Version
No Parameters to display Please select a device within the tree structure.			
Siemens Brightness Controller UP 255/11	SWG1 255-4AB11	TP 25 S1 Brightness Controller...	0.1
Siemens Brightness Controller UP 255D21	SWG1 255-2DB21	TP 25 CO Brightness Controller...	0.1
Siemens BTM Wall Switch UP2x / UP24x / UP28x	SWG1 2xx-2AB	TP 25 CO BTM Wall Switch 909...	0.12
Siemens Bus coupling unit UP 110/03	SWG1 110-2AB03	TP 0.0	
Siemens Bus coupling unit UP 110/11, with claw fixing	SWG1 110-2AB11	TP 0.0	
Siemens Bus Transceiver Module UP 117/11	SWG1 117-2AB11	TP 0.0	
Siemens Bus Transceiver Module UP 117/12	SWG1 117-2AB12	TP 0.0	
Siemens Choke N 120/02	SWG1 120-1AB02	TP 0.0	
Siemens Combi Sunblind Actuator N 501	SWG1 501-1AB01	TP 25 A4 8x In / 4x Blind 981701 0.1	
Siemens Combi Switching Actuator N 502/02	SWG1 502-1AB02	TP 25 A8 8x In / 8x Out 981601 0.1	
Siemens Connector REG 191/01	SWG1 191-SAB01	TP 0.0	
Siemens Connector REG 191/11	SWG1 191-SAB11	TP 0.0	
Siemens Control Modular Box AP 118	SWG1 118-AB01	TP 0.0	
Siemens IP Control Center N 152	SWG1 152-1AB01	TP 07 08 IP Control Center 98...	0.1
Siemens IP Controller N 350E	SWG1 350-1EB01	TP 21 CO IP Controller 908701 1.0	
Siemens IP Gateway KNX-BACnet N 143	SWG1 143-1AB01	TP 07 08 CO IP Gateway KNX-B...	0.1
Siemens IP Viewer N 151	SWG1 151-1AB01	TP 21 CO IP Viewer 909510 1.0	
Siemens IP-Interface N 148/22	SWG1 148-1AB22	TP 12 CO IP-Interface 720002 0.2	
Siemens IP-Router N 146/02	SWG1 146-1AB02	TP IP-Router 001002 0.2	
Siemens IR Receiver Decoder S 450	SWG1 450-TAB03	TP 25 CO IR-DECODER 909201 0.1	
Siemens KNX / DALI Gateway N 141/02	SWG1 141-1AB02	TP 07 80 KNX / DALI Gateway...	0.12
Siemens KNX Logo Module	6BK1700-0EA20-0A0D	TP 25 CO LOGO-KNX Module...	0.12

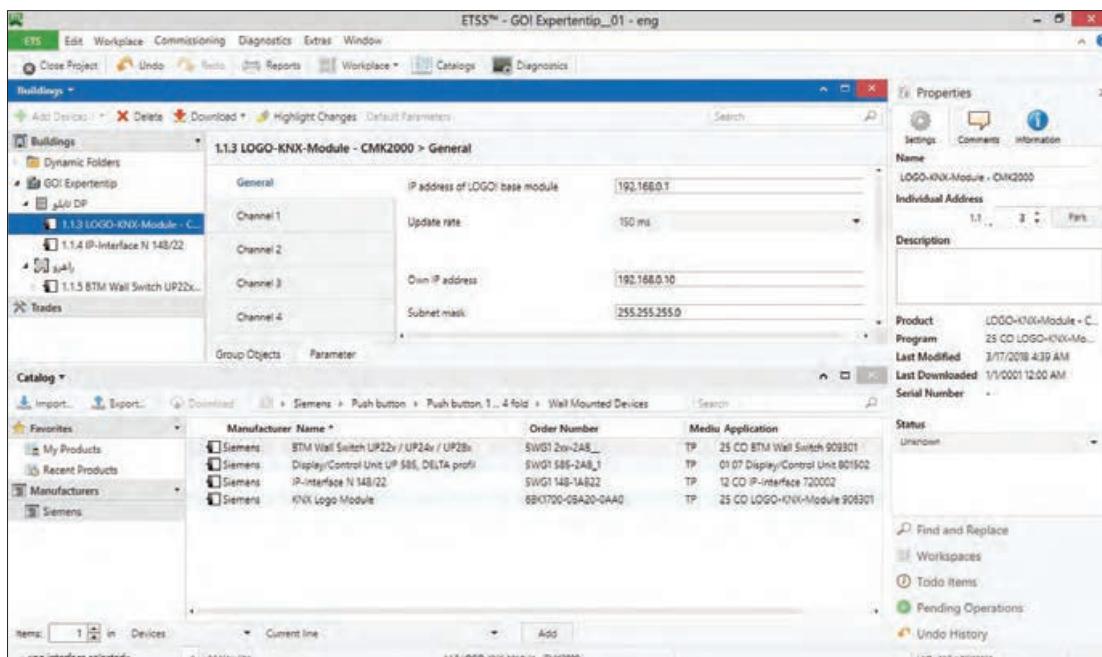
شکل ۵۳ - پنجره کاتالوگ

بعد از دانلود، آن را در کاتالوگ Device پروژه وارد کنید. اکنون می‌توانید کاتالوگ (Database) شرکت سازنده را در پروژه خود مشاهده کنید. (شکل ۵۴)

Manufacturer Name *	Order Number	Medium Application	Version
Catalog > Siemens > Controller > LOGO:			
Siemens IP-Interface N 148/22	SWG1 148-1AB22	TP 12 CO IP-Interface 720002 0.2	
Siemens IP-Router N 146/02	SWG1 146-1AB02	TP IP-Router 001002 0.2	
Siemens IR Receiver Decoder S 450	SWG1 450-TAB03	TP 25 CO IR-DECODER 909201 0.1	
Siemens KNX / DALI Gateway N 141/02	SWG1 141-1AB02	TP 07 80 KNX / DALI Gateway...	0.12
Siemens KNX Logo Module	6BK1700-0EA20-0A0D	TP 25 CO LOGO-KNX Module...	0.12
Siemens KNX/DALI Gateway plus N 141/03	SWG1 141-1AB03	TP 07 80 KNX/DALI Gateway pl...	0.3
Siemens KNX/DALI Gateway Twin N 141/31	SWG1 141-1AB31	TP 07 80 KNX/DALI Gateway T...	0.3
Siemens KNX/DALI Gateway Twin plus N 141/21	SWG1 141-1AB21	TP 07 80 KNX/DALI Gateway T...	0.3
Siemens Line / backbone coupler N 140/03	SWG1 140-1AB03	TP Coupler 000121 2.1	
Siemens Line / backbone coupler N 140/13	SWG1 140-1AB13	TP Coupler 000121 2.1	
Siemens Line / backbone repeater N 140/03	SWG1 140-1AB03	TP Repeater 000221 2.1	
Siemens Line / backbone repeater N 140/13	SWG1 140-1AB13	TP Repeater 000221 2.1	

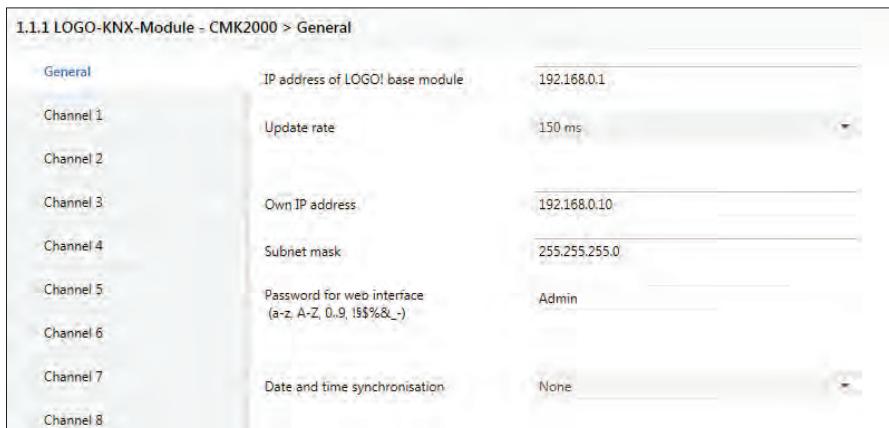
شکل ۵۴ - کاتالوگ محصولات

گام دوم: یک ساختمان دارای room به نام راهرو و یک cabinet با تابلو DB را به عنوان فضا تعریف کنید. تعریف این فضاهای در شکل ۵۵ نشان داده شده است

شکل ۵۵- تنظیمات پارامتر

دیواری BTM را نیز مشابه روش فوق به پروژه و در فضای راهرو اضافه کنید. اکنون باید در پوشه پارامترها همان طور که در شکل ۵۵ نشان داده شده است، تنظیمات هر کدام از قطعات فوق را اعمال کنید.
گام سوم: برای تنظیمات پارامتری روی KNX Logo Module رفته و همچنین روی زبانه آن parameter را کلیک کنید تا پنجره مربوط به آن باز شود و در قسمت General تنظیمات را مطابق شکل ۵۶ وارد نمایید.

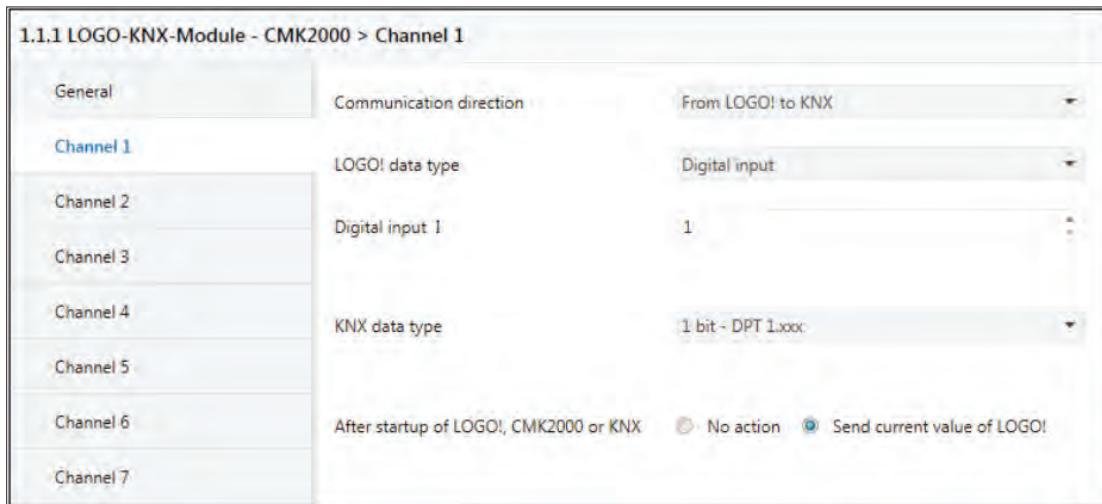
شکل ۵۶- تنظیمات General مربوط به CMK2000

آی پی آدرس هر کدام از این دو قطعه مشابه نمونه نشان داده شده در جدول ۲ است.

جدول ۲- آی پی آدرس! LOGO! و ماژول

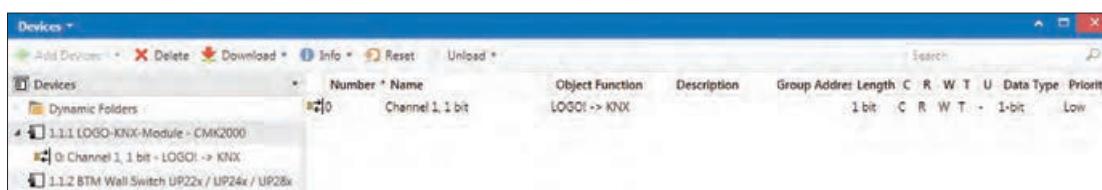
Device	LOGO! ۸	LOGO! CMK۲۰۰۰
IP-Address at delivery	۱۹۲.۱۶۸.۰.۱	۱۹۲.۱۶۸.۰.۱۰

اکنون بر روی channel ۱ رفته و تنظیمات خواسته شده را مطابق شکل ۵۷ انجام دهید.

شکل ۵۷- تنظیمات کanal CMK۲۰۰۰

در این مرحله اولین شیء ارتباطی یا LOGO! object با شکل ۵۸ مطابق شود.

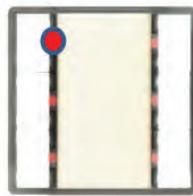
شکل ۵۸- ارتباطی Object CMK۲۰۰۰

پارامترهای مربوط به کلید دیواری را نیز به مشابه شکل های ۵۹ و ۶۰ وارد نمایید.

1.1.2 BTM Wall Switch UP22x / UP24x / UP28x > Device selection

Device selection	Device type (select this first, please)	wall switch triple / quadruple
General - Timers		
General - LED's	Design selection wall switch triple / quadruple	☐ DELTA profil/style (quadruple) ☒ DELTA i-system (triple)
LED A	Function selection wall switch triple / quadruple	UP245/3; UP287/3; UP223/3 with LED
LED B		
LED C	Scene control (only available for wall switches with IR or Temp)	☒ No ☐ Yes

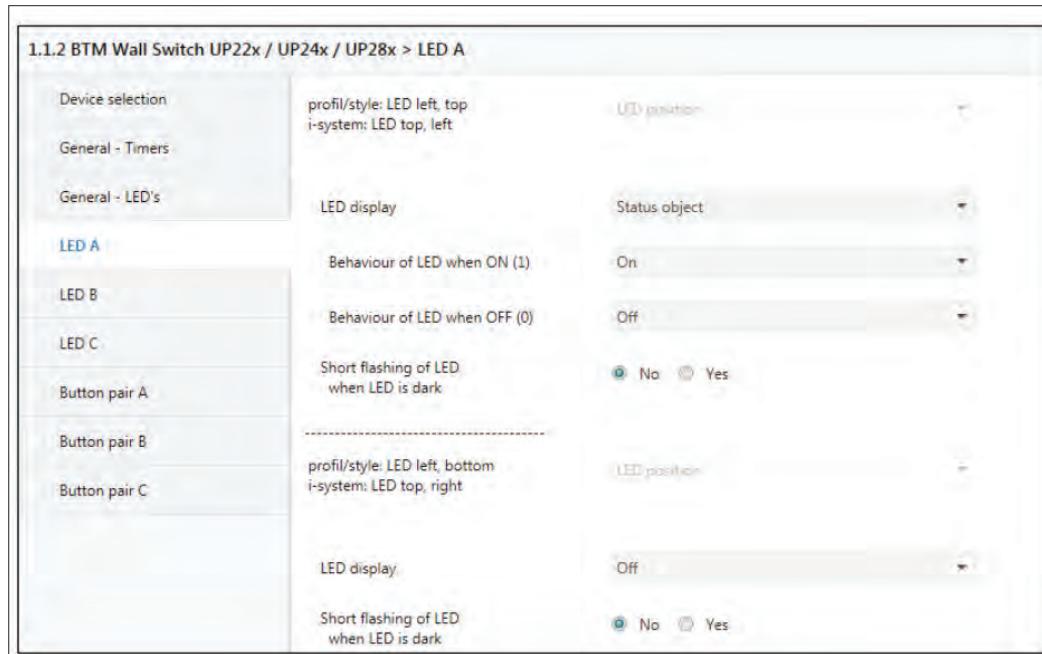
شکل ۵۹- تنظیمات پارامترهای کلید دیواری

1.1.2 BTM Wall Switch UP22x / UP24x / UP28x > General - LED's

Device selection	Orientation LED	
General - Timers	Orientation LED	Off
General - LED's	Dim orientation LED	no (=100%)
LED A	Short flashing of LED when LED is dark	☒ No ☐ Yes
LED B		
LED C	Status LEDs	
Button pair A	Dim status LED's	no (=100%)
Button pair B	Alarm annunciation (=flashing of all LED's)	☒ flash when 1 ☐ flash when 0
Button pair C	Function blinking object (obj. 27)	
	100% brightness when flashing	☒ No ☐ Yes

شکل ۶۰-الف- تنظیمات پارامترهای کلید دیواری

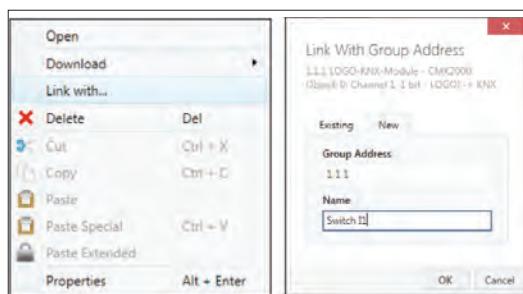

شکل ۶۰-ب – تنظیمات پارامترهای کلید دیواری

گام چهارم: بین موضوعات (object)های گروهی این دو قطعه باید یک ارتباط برقرار کنید. برای این کار یک آدرس گروهی به صورت دستی از پنجره add Main Group Address و گزینه Group Address را انتخاب کنید.
(شکل ۶۱)

Number	Name	Object Function	Description	Group Address	Length	C	R	W	T	U	Data Type	Priority
0	Channel 1, 1 bit	LOGO! -> KNX			1 bit	C	R	W	T	-	1-bit	Low
1	Button A1, switching	On			1 bit	C	-	-	T	-		Low
2	Button A2, switching	Off			1 bit	C	-	-	T	-		Low
4	Status LED A1	On / Off			1 bit	C	R	W	T	U		Low
7	Button B1, switching	On			1 bit	C	-	-	T	-		Low
9	Button B2, switching	Off			1 bit	C	-	-	T	-		Low
14	Button C1, switching	On			1 bit	C	-	-	T	-		Low
16	Button C2, switching	Off			1 bit	C	-	-	T	-		Low
27	LED flashing	0 = normal / 1 = flas...			1 bit	C	R	W	T	U		Low
158	Blocking object (buttons and... disable / enable				1 bit	C	R	W	T	U		Low

شکل ۶۱-آدرس گروهی

شکل ۶۲- تخصیص آدرس گروهی

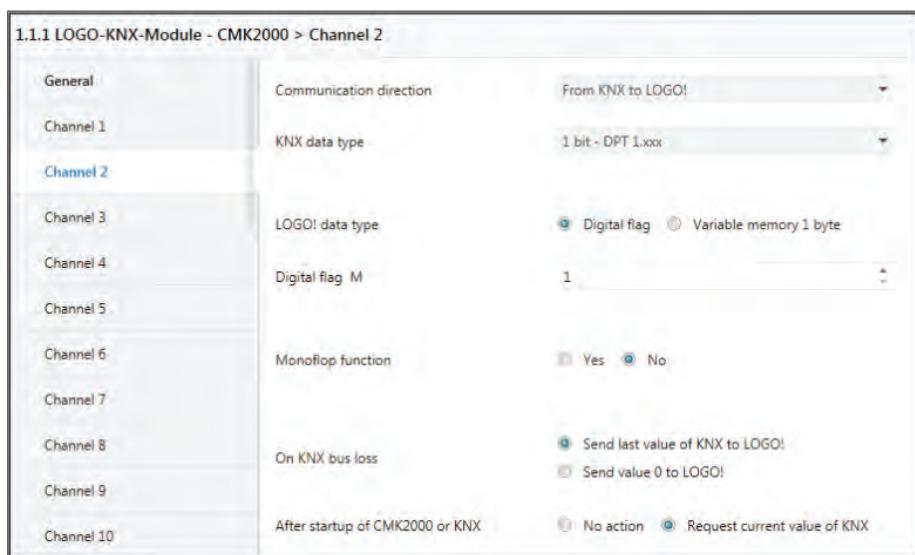
اکنون گزینه Group object را انتخاب کرده و با کلیک راست گزینه ... Link with... را انتخاب کنید و Switch I1 را با نام ۱۱۱ Group Address مطابق شکل ۶۲ قرار دهید.
سپس برای تکرار مجدد همان آدرس گروهی مطابق شکل ۶۳ Drag & drop (کشیدن و رها کردن با موس) عمل کنید. (CMK۲۰۰۰ از کلید هوشمند و Channel ۱ از LED A1)

Number	Name	Object Function	Description	Group Address
1.1.1 LOGO-KNX-Module - CMK2000				
0	Channel 1, 1 bit	LOGO! -> KNX	Switch I1	1/1/1
1.1.2 BTM Wall Switch UP22x / UP24x / UP28x				
0	Button A1, switching	On		
2	Button A2, switching	Off		
4	Status LED A1	On / Off		
7	Button B1, switching	On		
9	Button B2, switching	Off		
14	Button C1, switching	On		
16	Button C2, switching	Off		
27	LED flashing	0 = normal / 1 = flas...		
158	Blocking object (buttons and... disable / enable			

Number	Name	Object Function	Description	Group Address
1.1.1 LOGO-KNX-Module - CMK2000				
0	Channel 1, 1 bit	LOGO! -> KNX	Switch I1	1/1/1
1.1.2 BTM Wall Switch UP22x / UP24x / UP28x				
0	Button A1, switching	On		
2	Button A2, switching	Off		
4	Status LED A1	On / Off	Switch I1	1/1/1
7	Button B1, switching	On		

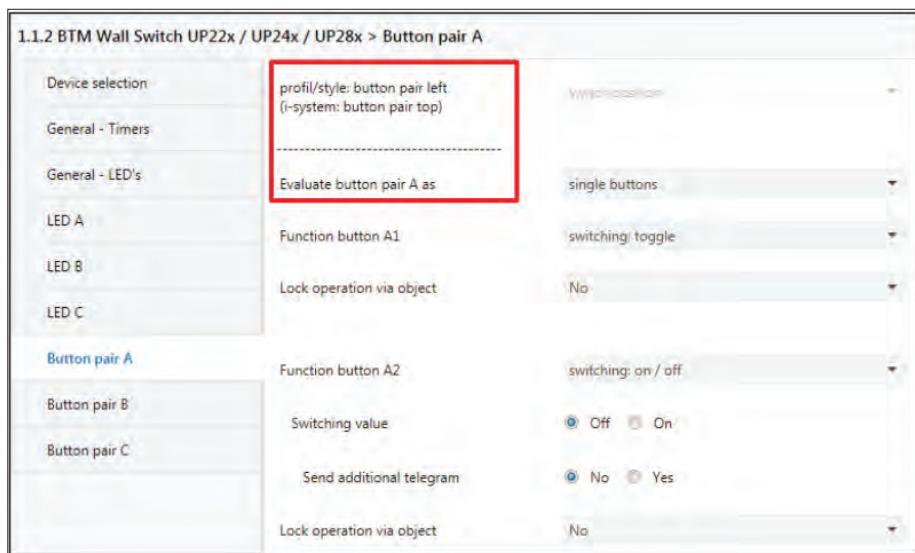
شکل ۶۳- آدرس گروهی Drag & Drop

مرحله دوم: ارتباط از :LOGO > KNX
 یک سیگنال این بار از KNX به LOGO! ارسال می‌شود و این کار توسط کلید هوشمند BTM صورت می‌پذیرد، برای این کار از قطعه Logo module مطابق شکل ۶۴ مقادیر آن را تنظیم کنید.

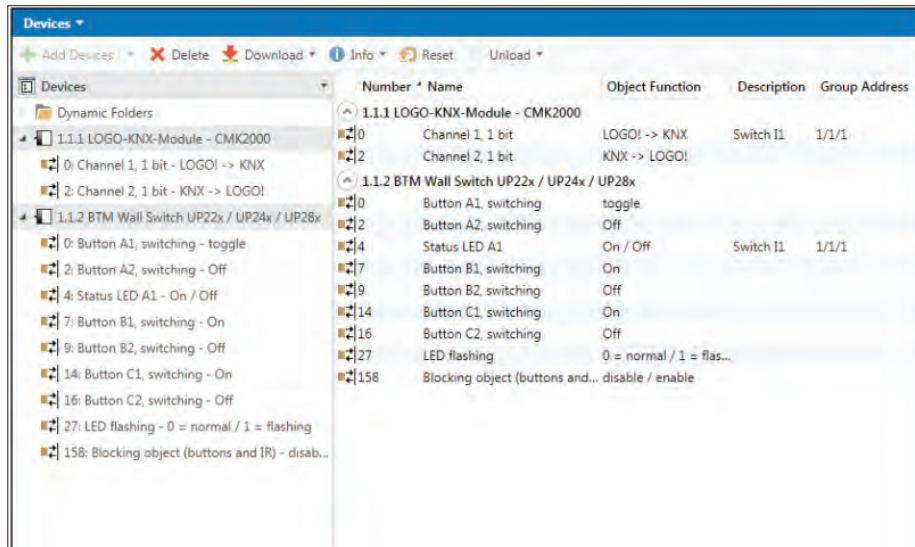
شکل ۶۴— تنظیمات پارامترهای کانال ۲، CMK۲۰۰۰

کلید هوشمند را هم به صورت شکل ۶۵ تنظیم نمایید. از زوچ دکمه A، دکمه A1 را در حالت قرار داده و آن را برای روشن و خاموش کردن روشنایی حمام در نظر بگیرید.

شکل ۶۵— تنظیمات کلید دیواری

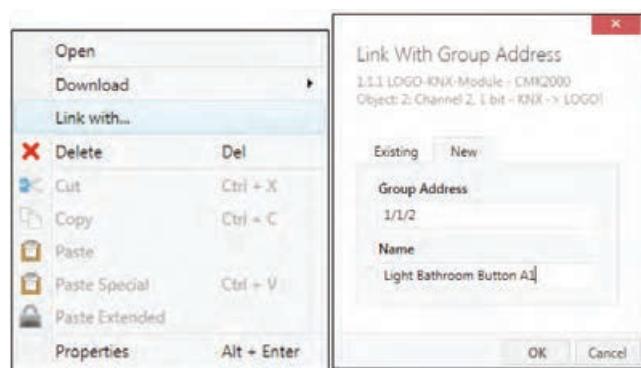
در ادامه مجدد آدرس گروهی بین LOGO! Module و کلید هوشمند مطابق شکل ۶۶ باید ایجاد نمایید.

شکل ۶۶- آدرس گروهی بین CMK2000 و کلید هوشمند

در ادامه مقدار ۱/۱/۲ و در قسمت نام ۱/۱/۱ Light Bathroom Button A1 را مطابق شکل ۶۷ وارد کنید (شکل ۶۸)

Number	Name	Object Function	Description	Group Address	Length	C	R	W	T	U	Data Type	Priority
1.1.1 LOGO-KNX-Module - CMK2000												
0	Channel 1, 1 bit	LOGO! -> KNX	Switch I1	1/1/1	1 bit	C	R	W	T	-	1-bit	Low
2	Channel 2, 1 bit	KNX -> LOGO!			1 bit	C	R	W	T	-	1-bit	Low
1.1.2 BTM Wall Switch UP22x / UP24x / UP28x												
0	Button A1, switching	toggle			1 bit	C	-	W	T	-		Low
2	Button A2, switching	Off			1 bit	C	-	-	T	-		Low
4	Status LED A1	On / Off	Switch I1	1/1/1	1 bit	C	R	W	T	U		Low
7	Button B1, switching	On			1 bit	C	-	-	T	-		Low
9	Button B2, switching	Off			1 bit	C	-	-	T	-		Low
14	Button C1, switching	On			1 bit	C	-	-	T	-		Low
16	Button C2, switching	Off			1 bit	C	-	-	T	-		Low
27	LED flashing	0 = normal / 1 = flas...			1 bit	C	R	W	T	U		Low
158	Blocking object (buttons and IR) - disab...				1 bit	C	R	W	T	U		Low

شکل ۶۷- تخصیص آدرس گروهی

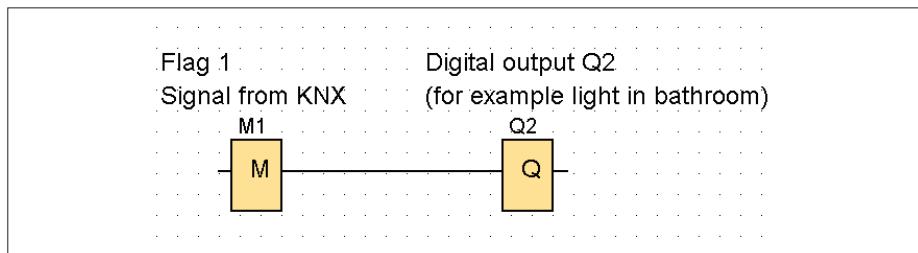
مطابق شکل ۶۸ با (button A1) از کلید هوشمند و Channel ۲ از CMK2000 برای ایجاد آدرس گروهی Drag & drop کنید.

Number * Name	Object Function	Description	Group Address
1.1.1 LOGO-KNX-Module - CMK2000			
0 Channel 1, 1 bit	LOGO! -> KNX	Switch I1	1/1/1
2 Channel 2, 1 bit	KNX -> LOGO!	Light Bathroom Button A1	1/1/2
1.1.2 BTM Wall Switch UP22x / UP24x / UP28x			
0 Button A1, switching	toggle	Light Bathroom Button A1	1/1/2
2 Button A2, switching	Off		
4 Status LED A1	On / Off	Switch I1	1/1/1
7 Button B1, switching	On		
9 Button B2, switching	Off		
14 Button C1, switching	On		
16 Button C2, switching	Off		
27 LED flashing	0 = normal / 1 = flas...		
158 Blocking object (buttons and... disable / enable			

شکل ۶۸ آدرس گروهی Drag & Drop

با توجه به پنجره تنظیمات channel ۲ CMK2000 برای Digital Flag M1 احتیاج به LOGO! SOFT برنامه رسم کرده نرم افزار LOGO! پیدا کنید که آن را نیز مطابق شکل ۶۸ در کنار بقیه برنامه LOGO! انتقال دهید.

توجه داشته باشید همیشه باید مطابق شکل ۶۹ از پرچم یا Flag های LOGO! برقراری ارتباط با KNX و ایجاد منطق استفاده نمایید.

شکل ۶۹ برقراری ارتباط با KNX

گام پنجم: برای انتقال برنامه از ETS مازول ارتباط USB را لازم دارد. از منوی BUS در صفحه اصلی نرم افزار درگاه ارتباطی را به نرم افزار ETS معرفی نمایید. در ادامه از گزینه Download All (برای بار اول) و برای دفعات بعدی (Download partial) استفاده کنید و برنامه را روی سخت افزار انتقال دهید. اکنون پروژه آماده اجرا است. با توجه به تجربیاتی که در سال یازدهم پیدا کردہ اید می توانید پروژه را آزمایش نمایید.

گزارشی از نحوه انجام کار عملی شماره چهار و موانعی که در طی انجام کار با آنها برخورد کرده اید تهیه کنید و به کلاس درس ارائه دهید.

فعالیت

ارزشیابی شایستگی کاربردهای خاص رله‌های قابل برنامه‌ریزی

شرح کار:

نصب برنامه Logo App روی تبلت یا تلفن همراه هوشمند ارتباط رله با تلفن همراه هوشمند و تعریف آی‌پی شبکه در رله راهاندازی موتورالکتریکی از طریق تلفن همراه هوشمند یا تبلت راهاندازی موتورالکتریکی از رایانه Web Server

استاندارد عملکرد: راهاندازی موتورالکتریکی با تلفن همراه هوشمند و رایانه شاخص‌ها:

نصب نرمافزار روی تلفن همراه و رایانه - تنظیم مراحل مختلف برنامه در نرمافزار - راهاندازی موتورالکتریکی به صورت اینترنتی و راهاندازی از طریق شبکه سیم‌کشی رله قابل برنامه‌ریزی و موتورالکتریکی و کلیدهای کنترلی

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

شرایط: فضای مناسب - ابزار مناسب - مدت زمان متناسب با حجم کار
ابزار و تجهیزات: ابزار عمومی سیم‌کشی برق - لپ‌تاپ (رایانه همراه) یا PC - سرسیم - تلفن همراه هوشمند یا تبلت - کنترکتور - شستی استپ و استارت - رله قابل برنامه‌ریزی و کابل آن - قطعات CMR۲۰۲۰، CMK۲۰۰S۰ - مودم و خط اینترنت - موتورالکتریکی تک‌فاز و سه‌فاز - لباس کار

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	نصب برنامه روی تلفن همراه، تبلت و ارتباط از طریق wifi و تعریف آن در گوشی تلفن همراه هوشمند	۲	
۲	برنامه‌نویسی و تعریف کلیدهای کنترلی موتور و راهاندازی موتور (کار عملی ۱ و ۲)	۲	
۳	کنترل موتور الکتریکی توسط ارسال پیامک با قطعه CMR۲۰۲۰	۱	
۴	توسعه مدارات ساختمان‌های هوشمند با قطعه CMK۲۰۰۰	۱	
	شاخص‌گذاری کاربردهای غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: کسب اطلاعات کارتخیمی مستندسازی ویژگی شخصیتی	۲	
	میانگین نمرات	*	

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

منابع و مأخذ

- ۱- برنامه درسی درس طراحی و اجرای رله‌های قابل برنامه‌ریزی سال ۱۳۹۶ - دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش رشته الکتروتکنیک.
- ۲- تکنولوژی و کارگاه برق صنعتی، محمود اعتضادی، ناصر ساعتچی، عباس یوسفی، شهرام خدادادی، محمد حسن اسلامی و علی‌رضا حجر گشت، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، چاپ پانزدهم، ۱۳۹۵.

- ۳- Applications for all sectors of industry and trade, SIEMENS.
- ۴- LOGO! Practical Training Graune, Thielert, Wenzl.
- ۵- Grundlegende Lichtschaltungen zur Gebäudeautomation SIEMENS.
- ۶- LOGO! System Manual EN. SIEMENS.
- ۷- LOGO! - Europa - Lehrmittel.
- ۸- Berufsschule Gmunden LOGO! Lehrstoff Schüler.
- ۹- Steuerungstechnik mit LOGO!.
- ۱۰- Wintergartensteuerung mit der LOGO!, Markus Paffe.
- ۱۱- Praxisbuch Elektroberufe, Meis Eric.
- ۱۲- ZEN Application ,OMRON.
- ۱۳- ZELIO Library, Telemecanique.
- ۱۴- Easy 400/600/800 Manual.
- ۱۵- GE - Durus - Manual.
- ۱۶- SG2PLR - UserManual, TECO.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی جهت ایفای نقش خطیر خود در اجرای سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، مشارکت معلمان را به عنوان یک سیاست اجرایی مهم دنبال می‌کند. برای تحقق این امر در اقدامی نوآورانه سامانه تعاملی بر خط اعتبارسنجی کتاب‌های درسی راه‌اندازی شد تا با دریافت نظرات معلمان درباره کتاب‌های درسی نوئنگاشت، کتاب‌های درسی را در اولین سال چاپ، با کمترین اشکال به دانش‌آموزان و معلمان ارجمند تقدیم نماید. در انجام مطلوب این فرایند، همکاران گروه تحلیل محتواهای آموزشی و پرورشی استان‌ها، گروه‌های آموزشی و دبیرخانه راهبری دروس و مدیریت محترم پژوهه آقای محسن باهو نقش سازنده‌ای را بر عهده داشتند. ضمن ارج نهادن به تلاش تمامی این همکاران، اسماعیل دبیران و هنرآموزانی که تلاش مضاعفی را در این زمینه داشته و با ارائه نظرات خود سازمان را در بهبود محتواهای این کتاب یاری کرده‌اند به شرح زیر اعلام می‌شود.

**اسامی دبیران و هنرآموزان شرکت کننده در اعتبارسنجی کتاب طراحی و اجرای رله‌های قابل
برنامه‌ریزی رشتہ الکترونیک کد ۲۱۲۲۶۶**

ردیف	نام و نام خانوادگی	استان محل خدمت	ردیف	نام و نام خانوادگی	استان محل خدمت
۱	مهدى دراهکى	بوشهر	۱۵	محمد رضا خايف‌زاده	سيستان و بلوچستان
۲	وحيد پازوكى	شهرستان‌های تهران	۱۶	مجتبى آقاجانی	اصفهان
۳	فرهاد بشروست	آذربایجان شرقی	۱۷	محسن خلیلی زاده	كرمان
۴	محمد مقامیان زاده	خوزستان	۱۸	سینا جوادی مهریزی	يزد
۵	احمد مرادقلی	سيستان و بلوچستان	۱۹	يوسف رضابي	هرمزگان
۶	تورج غلامى	همدان	۲۰	خداکرم عمادی	بوشهر
۷	حسين على قاسمى دشتى	قم	۲۱	حميد چراغيان	ايلام
۸	مجيد روغنی	خراسان شمالی	۲۲	محمد اسماعيل حسنى	فارس
۹	ميثم فيضى	آذربایجان غربی	۲۳	محمد رضا دهقان	اردبیل
۱۰	محمد ابراهيم حسن زاده	خراسان جنوبی	۲۴	آريز مرادي	كردستان
۱۱	مرتضى درخشان	قزوین	۲۵	حسن كرمى	زنجان
۱۲	خليل حسنى	زنjan	۲۶	محمد رضا راستين	خراسان رضوي
۱۳	محمد كاظمى	مازندران	۲۷	علي نيكوصحيت	قم
۱۴	فرزاد جوينده محبوب	گilan	۲۸	امين مرادي	لرستان

هئر آموزان محترم، هئر جيآن عزيز و اولياي آنان مي توانند نظرهاي اصلاحي خود را درباره مطالب اين كتاب از طريق نامه

بـشـانـيـ تـهـرانـ - صـنـدـوقـ پـتـيـ ٤٨٧٤ / ١٥٨٧٥ - كـروـهـ درـسـيـ مـرـبـوـطـ وـيـاـپـيـامـ نـكـارـ tvoccd@roshd.ir ارسـالـ نـاـيـنـدـ.

وبـگـاهـ : tvoccd.oerp.ir

دـقـرـتـائـنـ كـتابـهـايـ دـسـيـ فـيـ وـحـرـفـايـ وـكـارـدـاشـ